

EBA/GL/2017/11

21/03/2018

Suunised

sisejuhtimise kohta

1. Järgimis- ja aruandluskohustus

Käesolevate suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse Euroopa Pangandusjärelevalve seisukoht nõuetekohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis, ehk kuidas tuleks liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Suuniste adressaadiks olevad määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punktis 2 määratletud pädevad asutused peaksid suuniseid järgima, kaasates need sobival viisil oma järelevalvetavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi) ka siis, kui suunised on mõeldud eelkõige finantseerimisasutustele.

Aruandluskohustus

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama EBA-le 21/05/2018, kas nad järgivad või kavatsevad järgida kõnealuseid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtjaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleks saata EBA veebisaidil avaldatud vormil aadressil compliance@eba.europa.eu, märkides viite EBA/GL/2017/11. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teada anda.
4. Koosõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated Euroopa Pangandusjärelevalve veebilehel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1093/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

2. Sisu, kohaldamisala ja mõisted

Sisu

5. Käesolevates suunistes kirjeldatakse sisejuhtimiskorda, -protsesse ja -mehhanisme, mida krediidasutused ning investeerimisühingud peavad direktiivi 2013/36/EL² artikli 74 lõike 1 kohaselt rakendama, et tagada krediidasutuste ja investeerimisühingute tõhus ja usaldusväärne juhtimine.

Adressaadid

6. Käesolevad suunised on adresseeritud määruse (EL) nr 575/2013³ artikli 4 lõike 1 punktis 40 määratletud pädevatele asutustele, sealhulgas Euroopa Keskpangale seoses ülesannetega, mis on talle antud määrusega (EL) nr 1024/2013, ning määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 3 määratletud krediidasutustele ja investeerimisühingutele.

Kohaldamisala

7. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse krediidasutuste ja investeerimisühingute juhtimiskorra, sealhulgas nende organisatsioonilise ülesehituse ja vastavate vastutusala, tegelike ja võimalike riskide tuvastamise, juhtimise, jälgimise ja teatamise menetluste ning sisekontrolli raamistiku suhtes.
8. Suunised hõlmavad kõiki olemasolevaid juhtimisstruktuure, eelistamata ühte teistele. Suunised ei mõjuta riikliku äriühinguõiguse kohast üldist pädevuste jaotumist. Seega tuleks neid liikmesriikides kohaldada olenemata kasutatavast juhtimisstruktuurist (ühetasandiline ja/või kahetasandiline juhtimisstruktuur ja/või mõni muu struktuur). Direktiivi 2013/36/EL artikli 3 lõike 1 punktides 7 ja 8 määratletud juhtorganit tuleks käsitada sellise organina, millel on nii juhtimise (täidesaatev) kui ka järelevalve (järelevalveline) funktsioon⁴.
9. Käesolevates suunistes kasutatud terminid „juhtimisfunktsiooni täitev juhtorgan” ja „järelevalve funktsiooni täitev juhtorgan” ei osuta mingile konkreetsele juhtimisstruktuurile ning viiteid juhtimise (täidesaatevale) või järelevalve (järelevalvelisele) funktsioonile tuleks tõlgendada nii, et need osutavad juhtorgani organitele või liikmetele, kes vastutavad selle funktsiooni eest riikliku õiguse alusel. Käesolevate suuniste rakendamisel peaksid pädevad asutused võtma arvesse riiklikku äriühinguõigust ja vajaduse korral määratlema, millised juhtorgani organid või liikmed vastavaid funktsioone täidavad.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1–337).

⁴ Vt ka direktiivi 2013/36/EL põhjendus 56.

10. Liikmesriikides, kus juhtorgan delegerib täidesaatvad funktsioonid osaliselt või täielikult konkreetsele isikule või asutusesisele täidesaatvale organile (näiteks tegevjuhile, juhtkonnale või täitevkomiteele), tuleks vastavaid täidesaatvaid funktsioone delegerimise alusel täitvaid isikuid pidada vastutavaks juhtorgani juhtimisfunktsiooni eest. Käesolevate suuniste kohaldamisel tuleks mis tahes viiteid juhtimisfunktsiooni täitvale juhtorganile käsitada suunistes määratletu kohaselt täidesaatva organi liikmeid või tegevjuhti hõlmavana ka siis, kui nad ei ole riiklike õigusaktide alusel asutuse juhtorgani või organite ametlike liikmetena esitatud või ametisse nimetatud.
11. Liikmesriikides, kus teatud kohustusi täidavad juhtorgani asemel otse krediidasutuste ja investeerimisühingute aktsionärid, liikmed või omanikud, peaksid krediidasutused ja investeerimisühingud tagama, et vastavad kohustused ja seonduvad otsused oleksid võimalikult suurel määral kooskõlas juhtorganile kehtivate suunistega.
12. Käesolevates suunistes kasutatud terminid „tegevjuht”, „finantsjuht” ja „võtmeisik” on üksnes funktsionaalsed ega eelda vastavate ametnike ametisse nimetamist ega nende ametikohtade loomist, kui seda ei näe ette asjaomane liidu või riiklik õigus.
13. Pädevad asutused peaksid tagama, et krediidasutused ja investeerimisühingud järgivad käesolevaid suuniseid individuaalsel, allkonsolideeritud ning konsolideeritud tasandil vastavalt direktiivi 2013/36/EL artiklis 109 sätestatud kohaldamistasandile.

Mõisted

14. Kui ei ole sätestatud teisiti, on kõigil direktiivis 2013/36/EL kasutatud ja määratletud terminitel sama tähendus ka käesolevates suunistes. Lisaks kasutatakse suunistes järgmisi mõisteid:

Riskiisu	tähistab nende riskide agregeeritud taset ja tüüpe, mida krediidasutus või investeerimisühing on kooskõlas oma ärimudeliga valmis riskitaluvuse piires strateegiliste eesmärkide saavutamiseks võtma.
Riskitaluvus	tähistab maksimaalset riskitaset, mida krediidasutus või investeerimisühing oma kapitali, riskijuhtimise ja -kontrolli võimet ning regulatiivseid piiranguid arvestades saab võtta.
Riskikultuur	tähistab krediidasutuse või investeerimisühingu eeskirju, hoiakuid ja käitumisviise, mis on seatud riskiteadlikkuse, riskivõtmise ja riskijuhtimisega, ning kontrollide, mis mõjutavad riskidega seotud otsuste vastuvõtmist. Riskikultuur mõjutab juhtkonna ja töötajate igapäevast tegevust ning nende poolt võetavaid riske.
Krediidasutused ja investeerimisühingud	tähistab määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktides 1 ja 2 määratletud krediidasutusi ja investeerimisühinguid.

Töötajad	tähistab kõiki krediidasutuse või investeerimisühingu ja selle konsolideerimisalasse kuuluvate tütarettevõtjate, sealhulgas direktiivi 2013/36/EL kohaldamisalast välja jäävate tütarettevõtjate töötajaid ning selle juhtimise ja järelevalve funktsiooni täitvate juhtorganite kõiki liikmeid.
Tegevjuht	tähistab isikut, kes vastutab krediidasutuse või investeerimisühingu äritegevuse haldamise ja juhtimise eest.
Finantsjuht	tähistab isikut, kellel on üldvastutus kõigi järgmiste valdkondade eest: finantsvahendite haldus, finantsplaanimine ja finantsaruandlus.
Sisekontrolli funktsioonide juhid	tähistab kõrgeima hierarhiatasandi isikuid, kes vastutavad sõltumatute riskijuhtimise, vastavuskontrolli ja siseauditi funktsioonide igapäevase efektiivse juhtimise eest.
Võtmeisikud	<p>tähistab isikuid, kellel on ametikohast tulenevalt märkimisväärne mõju krediidasutuse või investeerimisühingu juhtimisele, kuid kes ei kuulu juhtorganisse ega ole tegevjuhid. Nende hulka kuuluvad sisekontrolli funktsioonide juhid ja finantsjuht, kui nad ei ole juhtorgani liikmed, ning muud krediidasutuse või investeerimisühingu riskipõhise lähenemisviisiga määratletud võtmeisikud.</p> <p>Muude võtmeisikute hulka võivad kuuluda oluliste äriühingute juhid, Euroopa Majanduspiirkonnas / Euroopa Vabakaubandusühenduses tegutsevad filiaalid, kolmandates riikides tegutsevad tütarettevõtjad ja muid sisefunktsioone täitvad isikud.</p>
Usaldatavusnõuete kohane konsolideerimine	tähistab direktiivis 2013/36/EL ja määruses (EL) nr 575/2013 sätestatud usaldatavusnõuete kohaldamist konsolideeritud või allkonsolideeritud tasandil kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 I osa II jaotise 2. peatükiga. Usaldatavusnõuete kohane konsolideerimine hõlmab kõiki tütarettevõtjaid, kes tegutsevad määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõigetes 3 ja 26 määratletud krediidasutusena, investeerimisühinguna või finantseerimisasutusena, ning võib lisaks hõlmata nii Euroopa Liidus kui ka sellest väljaspool asutatud nimetatud määruse artikli 2 lõikes 18 määratletud abiettevõtjaid.
Konsolideeriv krediidasutus või investeerimisühing	tähistab krediidasutust või investeerimisühingut, millelt nõutakse usaldatavusnõuete järgimist konsolideeritud olukorra alusel kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 I osa II jaotise 2. peatükiga.
Olulised krediidasutused ja investeerimisühingud	tähistab direktiivi 2013/36/EL artiklis 131 osutatud krediidasutusi ja investeerimisühinguid (globaalseid süsteemselt olulisi

ettevõtjaid ja muid süsteemselt olulisi ettevõtjaid) ning vajadusel muid krediidasutusi ja investeerimisühinguid, mis on pädevate asutuste poolt või riiklike õigusaktide alusel kindlaks määratud lähtuvalt krediidasutuse või investeerimisühingu suuruse ja sisemise korralduse ning selle tegevuse laadi, ulatuse ja keerukuse hindamisest.

Kapitalinõuete direktiivi reguleerimisalasse kuuluv börsil noteeritud krediidasutus või investeerimisühing	tähistab krediidasutusi ja investeerimisühinguid, kelle finantsinstrumentidega on lubatud kaubelda direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõigetes 21 ja 22 määratletud reguleeritud turul või mitmepoolses kauplemissüsteemis ühes või mitmes liikmesriigis ⁵ .
Aksionär	tähistab isikuid, kes omavad krediidasutuse või investeerimisühingu aktsiaid, või olenevalt krediidasutuse või investeerimisühingu õiguslikust vormist muid krediidasutuse või investeerimisühingu omanikke või osanikke.
Koht tegevjuhtkonnas	tähistab liikme ametikohta krediidasutuse või investeerimisühingu või muu juriidilise isiku juhtorganis.

3. Rakendamine

Kohaldamiskuupäev

15. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse alates 30. juunist 2018.

Kehtetuks tunnistamine

16. Sisejuhtimist käsitlevad Euroopa Pangandusjärelevalve 27. septembri 2011. aasta suunised (GL 44) tunnistatakse kehtetuks alates 30. juunist 2018.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

4. Suunised

I jaotis. Proportsionaalsus

17. Direktiivi 2013/36/EL artikli 74 lõikes 2 sisalduva proportsionaalsuse põhimõtte eesmärk on tagada ettevõtte sisejuhtimiskorra kooskõla konkreetse krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiili ja ärimudeliga, mis võimaldab efektiivselt saavutada regulatiivsete nõuete eesmärke.
 18. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid sisejuhtimiskorra väljatöötamisel ja rakendamisel võtma arvesse oma suurust ja sisekorraldust ning oma tegevuse laadi, ulatust ja keerukust. Olulistel krediidasutustel ja investeerimisühingutel peaks olema keerulisem juhtimiskord, kuid väiksemad ja vähem keerukad krediidasutused ja investeerimisühingud võivad rakendada lihtsamat juhtimiskorda.
 19. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamiseks ja nõuete asjakohase täitmise tagamiseks peaksid krediidasutused ja investeerimisühingud ning pädevad asutused võtma arvesse järgmisi kriteeriumeid:
 - a. suurus, lähtudes krediidasutuse või investeerimisühingu ja selle usaldatavusnõuete kohase konsolideerimise kohaldamisalasse kuuluvate tütarettevõtjate kogubilansi mahust;
 - b. krediidasutuse või investeerimisühingu geograafiline kohalolek ning tehingute maht igas jurisdiktsioonis;
 - c. krediidasutuse või investeerimisühingu õiguslik vorm, lähtudes muu hulgas sellest, kas krediidasutus või investeerimisühing kuulub mõnda konsolideerimisgruppi, ja kui jah, siis konsolideerimisgrupi proportsionaalsuse hinnangust;
 - d. kas krediidasutus või investeerimisühing on börsil noteeritud või mitte;
 - e. kas krediidasutusel või investeerimisühingul on lubatud kasutada omavahendite nõuete hindamiseks sisemudeleid (näiteks sisereitingute meetodit);
 - f. krediidasutuse või investeerimisühingu lubatud tegevuse ja osutatavate teenuste tüüp (vt ka direktiivi 2013/36/EL I lisa ja direktiivi 2014/65/EL I lisa);
 - g. ärimudel ja strateegia, äritegevuse laad ja keerukus ning krediidasutuse või investeerimisühingu organisatsiooniline ülesehitus;
 - h. krediidasutuse või investeerimisühingu riskistrateegia, riskiisu ja tegelik riskiprofiil, võttes arvesse ka järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessil põhinevaid kapitali ja likviidsuse hindamise tulemusi;
 - i. krediidasutuse või investeerimisühingu omandiline kuuluvus ja rahastamisstruktuur;
-

- j. klientide klassifikatsioon (näiteks jaekliendid, ärikliendid, institutsioonid, väikeettevõtted, avaliku sektori asutused) ning toodete või lepingute keerukus;
- k. edasiantavad tegevused ja turustuskanalid;
- l. olemasolevad infotehnoloogiasüsteemid, muu hulgas talitluspidevust tagavad süsteemid ja edasiantavad tegevused selles valdkonnas.

II jaotis. Juhtorgani ja komiteede roll ning koosseis

1 Juhtorgani roll ja kohustused

- 20. Direktiivi 2013/36/EL artikli 88 lõike 1 kohaselt lasub juhtorganil tegelik ja üldine vastutus krediidasutuse või investeerimisühingu eest ning juhtorgan määrab krediidasutuse või investeerimisühingu juhtimiskorra, teeb selle rakendamise järelevalvet ning vastutab korra rakendamise eest, tagades nii krediidasutuse või investeerimisühingu tõhusa ja usaldusväärse juhtimise.
- 21. Juhtorgani ülesanded peaksid olema selgelt määratletud ning eristada tuleks juhtimise (täidesaatva) funktsiooni ja järelevalve (järelevalvelise) funktsiooniga seotud kohustusi. Juhtorgani kohustused ja ülesanded peaksid olema kirjeldatud kirjalikus dokumendis, mille juhtorgan peab nõuetekohaselt kinnitama.
- 22. Kõik juhtorgani liikmed peaksid olema täielikult teadlikud juhtorgani struktuurist ja kohustustest ning juhtorgani ja selle komiteede erinevate funktsioonidega seotud ülesannete jaotumisest. Nõuetekohaste kontrollide ja tasakaalu tagamiseks ei tohiks otsustusprotsessis domineerida ükski juhtorgani liige ega liikmete väike alamrühm. Järelevalve funktsiooni täitva juhtorgani ja juhtimisfunktsiooni täitva juhtorgani suhtlus peaks olema tõhus. Mõlema funktsiooni puhul tuleks tagada vastavate rollide täitmist võimaldav piisav teabevahetus.
- 23. Juhtorgani kohustuste hulka peaks kuuluma allpool loetletud dokumentide väljatöötamine, kinnitamine ja rakendamise järelevalve:
 - a. krediidasutuse või investeerimisühingu üldine äristrateegia ning aluspõhimõtted kehtiva õigus- ja regulatiivraamistiku raames, võttes arvesse krediidasutuse või investeerimisühingu pikaajalisi finantshuve ja maksevõimelisust;
 - b. üldine riskistrateegia, muu hulgas krediidasutuse või investeerimisühingu riskiisu ja riskijuhtimise raamistik ning meetmed, mis tagavad, et juhtorgan ohjab piisavalt riske;
 - c. asjakohane ja efektiivne sisejuhtimise ja sisekontrolli raamistik, mis hõlmab selget organisatsioonilist ülesehitust ning ülesannete täitmiseks piisavalt võimu, kaalu ja vahendeid omavaid hästi toimivaid sõltumatuid riskijuhtimise, vastavuskontrolli ning auditi funktsioone;

- d. krediidasutuse või investeerimisühingu riskide katmiseks piisava sisemise kapitali ja regulatiivse kapitali hulk, liigid ja jaotus;
- e. krediidasutuse või investeerimisühingu likviidsuse juhtimise eesmärgid;
- f. tasustamispoliitika, mis on kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artiklites 92–95 sätestatud tasustamis põhimõtetega ning Euroopa Pangandusjärelvalve suunistega usaldusväärse tasustamispoliitika kohta kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 74 lõikega 3 ja artikli 75 lõikega 2⁶;
- g. kord, mille eesmärk on tagada juhtorgani liikmete individuaalse ja kollektiivse sobivuse tõhus hindamine, juhtorgani koosseisu ja ametikohtade ülemineku kavandamise asjakohasus ning juhtorgani funktsioonide tõhus täitmine⁷;
- h. võtmeisikute valimise ja sobivuse hindamise protsess⁸;
- i. kord, millega tagatakse iga juhtorgani komitee sisemine toimimine, täpsustades alljärgneva:
 - i. vastava komitee roll, koosseis ja ülesanded;
 - ii. asjakohane teabevahetus, muu hulgas soovitude ja järelduste dokumenteerimine ning iga komitee ja juhtorgani, pädevate asutuste ja muude osapoolte vahelised aruandlusahelad;
- j. käesolevate suuniste jao 9 kohane riskikultuur, mis käsitleb krediidasutuse või investeerimisühingu riskiteadlikkust ja riskide võtmist;
- k. jao 10 kohased äritavad ja väärtused, mis toetavad vastutustundlikku ja eetilist käitumist, muu hulgas tegevusjuhend või sarnane instrument;
- l. jao 11 kohane institutsiooni tasandil kehtiv huvide konflikti poliitika ja jao 12 kohane personalipoliitika;
- m. kord, mille eesmärk on tagada raamatupidamis- ja finantsaruandlussüsteemide terviklikkus, sealhulgas finantskontroll ja tegevuse kontrollimine ning vastavus õigusaktidele ja asjakohastele standarditele.

⁶ Euroopa Pangandusjärelvalve suunised usaldusväärse tasustamispoliitika kohta kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 74 lõikega 3 ja artikli 75 lõikega 2 ning avalikustamise kohta kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 450 (EBA/GL/2015/22).

⁷ Vt ka Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Pangandusjärelvalve ühised suunised juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ning direktiiviga 2014/65/EL.

⁸ Vt ka Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Pangandusjärelvalve ühised suunised juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ning direktiiviga 2014/65/EL.

24. Juhtorgan peab teostama järelevalvet avalikustamise ning väliste sidusrühmade ja pädevate asutustega teabe vahetamise üle.
25. Juhtorgani kõik liikmed peaksid olema kursis krediidasutuse või investeerimisühingu üldise tegevusega, finantsseisundi ja riskiolukorraga konkreetses majanduskeskkonnas ning otsustega, millel on märkimisväärne mõju krediidasutuse või investeerimisühingu äritegevusele.
26. Juhtorgani liige võib olla vastutav V jaotise jaos 19.1 viidatud sisekontrolli funktsiooni eest eeldusel, et liikmel ei ole teisi volitusi, mis võiksid ohustada liikme sisekontrolli tegevusi ja sisekontrolli funktsiooni sõltumatust.
27. Juhtorgan peaks jälgima ning korrapäraselt läbi vaatama ja lahendama lõigetes 23 ja 24 loetletud kohustustega seotud protsesside, strateegiate ja poliitikate rakendamisega seoses tuvastatud mis tahes puudused. Sisejuhtimise raamistikku ja selle rakendamist tuleks perioodiliselt läbi vaadata ja ajakohastada, võttes arvesse I jaotises üksikasjalikumalt selgitatud proportsionaalsuse põhimõtet. Kui krediidasutust või investeerimisühingut mõjutavad olulised muudatused, tuleks teha põhjalikum läbivaatus.

2 Juhtorgani juhtimisfunktsioon

28. Juhtimisfunktsiooni täitev juhtorgan peaks osalema aktiivselt krediidasutuse või investeerimisühingu äritegevuses ning langetama usaldusväärseid ja teadlikke otsuseid.
29. Juhtimisfunktsiooni täitev juhtorgan peaks vastutama juhtorgani määratletud strateegiate rakendamise eest ning arutama vastavate strateegiate rakendamist ja sobivust regulaarselt järelevalve funktsiooni täitva juhtorganiga. Operatiivse rakendamisega võib tegeleda krediidasutuse või investeerimisühingu juhtkond.
30. Juhtimisfunktsiooni täitev juhtorgan peaks arvamuste kujundamisel ja otsuste tegemisel esitama konstruktiivseid vastuväiteid laekunud ettepanekute, selgituste ja teabe kohta ning neid kriitiliselt läbi vaatama. Juhtimisfunktsiooni täitev juhtorgan peaks andma järelevalve funktsiooni täitvale juhtorganile põhjalikult aru ning teda regulaarselt ja vajaduse korral põhjendamatult viivitusega teavitama asjakohastest aspektidest, mis on vajalikud krediidasutust või investeerimisühingut (potentsiaalselt) mõjutava olukorra, riski ja arengu hindamiseks (näiteks äritegevusega seotud olulised otsused ja võetud riskid) ning krediidasutuse või investeerimisühingu majandus- ja ärikeskkonna, likviidsuse, tugeva kapitalibaasi ja oluliste riskipositsioonide analüüsimiseks.

3 Juhtorgani järelevalve funktsioon

31. Järelevalve funktsiooni täitva juhtorgani liikmete roll peaks hõlmama krediidasutuse või investeerimisühingu strateegia jälgimist ja selle konstruktiivset analüüsimist.
32. Ilma et see piiraks riiklike õigusaktide kohaldamist, peaksid järelevalve funktsiooni täitvasse juhtorganisse kuuluma sõltumatud liikmed, nagu on sätestatud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa

Pangandusjärelevalve ühiste suuniste jaos 9.3 juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ning direktiiviga 2014/65/EL.

33. Ilma et see piiraks kohaldatavast riiklikust äriühinguõigusest tulenevaid kohustusi, peaks järelevalve funktsiooni täitev juhtorgan:

- a. teostama järelevalvet ja kontrolli juhtkonna otsustusprotsessi ja tegevuse üle ning tagama tõhusa järelevalve juhtimisfunktsiooni täitva juhtorgani üle, muu hulgas jälgima ja kontrollima selle liikmete individuaalseid ja kollektiivseid töötulemusi ning krediidasutuse või investeerimisühingu strateegia ja eesmärkide rakendamist;
- b. esitama konstruktiivseid vastuväiteid nii juhtimisfunktsiooni täitva juhtorgani liikmete esitatud ettepanekutele ja teabele kui ka otsustele ning neid kriitiliselt läbi vaatama;
- c. I jaotises käsitletud proportsionaalsuse põhimõtet arvesse võttes täitma nõuetekohaselt riskikomitee, töötasukomitee ja ametisse nimetamise komitee ülesandeid ja rolli, kui vastavad komiteed ei ole loodud;
- d. tagama krediidasutuse või investeerimisühingu sisejuhtimise raamistiku tõhususe, seda korrapäraselt hindama ning võtma asjakohased meetmed tuvastatud puudujääkide kõrvaldamiseks;
- e. teostama järelevalvet ja kontrolli krediidasutuse või investeerimisühingu strateegiliste eesmärkide, organisatsioonilise ülesehituse ja riskistrateegia (muu hulgas riskiisu ja riskijuhtimise raamistiku) ning muu poliitika (näiteks tasustamispoliitika) ja avalikustamise raamistiku järjepideva rakendamise üle;
- f. kontrollima krediidasutuse või investeerimisühingu riskikultuuri järjepidevat rakendamist;
- g. teostama järelevalvet tegevusjuhendi või sarnase instrumendi ning tegelike ja potentsiaalsete huvide konfliktide kindlakstegemist, juhtimist ja maandamist võimaldavate poliitikate rakendamise ja haldamise üle;
- h. teostama järelevalvet finantsteabe ja aruandluse terviklikkuse ning sisekontrolli raamistiku (muu hulgas tõhusa ja usaldusväärse riskijuhtimise raamistiku) üle;
- i. tagama, et sisekontrolli funktsioonide juhid oleks suutelised sõltumatult tegutsema ning saaksid teistele siseüksustele või äriühimitele või -üksustele aruandmise kohustusest olenemata vajaduse korral tõstatada probleeme ja hoiatada järelevalve funktsiooni täitvat juhtorganit, kui ilmnevad negatiivsed riskisuundumused, mis krediidasutust või investeerimisühingut ohustavad või võivad ohustada;
- j. kontrollima siseauditi kava rakendamist pärast riskikomitee ja auditikomitee kaasamist, kui vastavad komiteed on loodud.

4 Juhtorgani esimehe roll

34. Juhtorgani esimees peaks juhtima juhtorganit, edendama tõhusat teabevahetust juhtorganis ning juhtorgani ja selle komiteede vahel (kui need on loodud) ning vastutama juhtorgani efektiivse üldise toimimise eest.
35. Esimees peaks toetama ja edendama avatud ja kriitilist arutelu ning tagama, et otsustusprotsessi käigus saaks väljendada ja arutada lahknevaid arvamusi.
36. Üldjuhul ei tohiks juhtorgani esimees kuuluda tegevjuhtkonda. Kui esimehel on lubatud võtta täidesaatvaid kohustusi, peaks krediidasutus või investeerimisühing rakendama meetmeid, mis maandavad mis tahes negatiivset mõju krediidasutuse või investeerimisühingu kontrollidele ja tasakaalule (näiteks nimetades ametisse nõukogu juhi või sõltumatu kõrgema astme juhi või kaasates järelevalve funktsiooni täitvasse juhtorganisse rohkem tegevjuhtkonda mittekuuluvaid liikmeid). Eeskätt ei tohiks direktiivi 2013/36/EL artikli 88 lõike 1 punkti e kohaselt krediidasutuse või investeerimisühingu järelevalve funktsiooni täitva juhtorgani esimees täita samaaegselt samas krediidasutuses või investeerimisühingus tegevjuhi funktsiooni, välja arvatud juhul, kui see on krediidasutuse või investeerimisühingu seisukohast põhjendatud ja pädevate asutuste poolt lubatud.
37. Esimees peaks määrama kindlaks koosolekute päevakorra ning võtma aruteludel prioriteediks strateegilised küsimused. Ta peaks tagama, et juhtorgani tehtavad otsused oleksid usaldusväärsed ja teadlikud, ning hoolitsema selle eest, et dokumendid ja teave jõuaksid enne koosolekut õigeaegselt adreassaateni.
38. Juhtorgani esimees peaks aitama kaasa sellele, et ülesanded oleksid juhtorgani liikmete vahel selgelt jaotatud ning teabevahetus oleks tõhus, et järelevalve funktsiooni täitva juhtorgani liikmed saaksid aruteludel anda konstruktiivse panuse ning hääletada usaldusväärselt ja teadlikult.

5 Järelevalve funktsiooni täitva juhtorgani komiteed

5.1 Komiteede loomine

39. Direktiivi 2013/36/EL artikli 109 lõike 1 kohaselt koosmõjus direktiivi 2013/36/EL artikli 76 lõikega 3, artikli 88 lõikega 2 ja artikli 95 lõikega 1 peavad kõik individuaalsel, allkonsolideeritud ja konsolideeritud tasandil olulised krediidasutused ja investeerimisühingud looma riskikomitee, ametisse nimetamise komitee⁹ ning töötasukomitee¹⁰, mis nõustavad järelevalve funktsiooni täitvat juhtorganit ja valmistavad ette selle organi võetavad otsused. Vastavaid komiteesid ei ole pea looma väheolulised krediidasutused ja investeerimisühingud, sealhulgas juhul, kui nad kuuluvad allkonsolideeritud või konsolideeritud olukorra alusel olulise krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusnõuete kohase konsolideerimise kohaldamisalasse.

⁹ Vt ka Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Pangandusjärelevalve ühised suunised juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ning direktiiviga 2014/65/EL.

¹⁰ Töötasukomitee kohta vt Euroopa Pangandusjärelevalve suunised usaldusväärsete tasustamistavade kohta.

40. Kui riskikomiteed või ametisse nimetamise komiteed ei looda, tuleks käesolevates suunistes sisalduvaid viiteid vastavatele komiteedele pidada kohalduvaks järelevalve funktsiooni täitvale juhtorganile, võttes arvesse I jaotises käsitletud proportsionaalsuse põhimõtet.
41. Krediidiasutused ja investeerimisühingud võivad käesolevate suuniste I jaotises sätestatud kriteeriume arvestades luua teisi komiteesid (näiteks eetikakomitee, hea äritava järgimist tagav komitee, vastavuskomitee).
42. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid tagama kohustuste ja ülesannete selge jagamise ja jaotuse juhtorgani eriotstarbeliste komiteede vahel.
43. Igal komiteel peaks olema järelevalve funktsiooni täitvalt juhtorganilt saadud dokumenteeritud volitus (sealhulgas tegevusulatus kohta) ja kindlaksmääratud asjakohane töökord.
44. Komiteed peaksid toetama järelevalve funktsiooni konkreetsetes valdkondades ning edendama usaldusväärse sisejuhtimise raamistiku arendamist ja rakendamist. Komiteede delegeerimine ei vabasta järelevalve funktsiooni täitvat juhtorganit mingil moel oma ülesannete ja kohustuste kollektiivse täitmise nõudest.

5.2 Komiteede koosseis¹¹

45. Kõigi komiteede eesistujaks peaks olema tegevjuhtkonda mittekuuluv juhtorgani liige, kes on suuteline tegema objektiivseid otsuseid.
46. Järelevalve funktsiooni täitva juhtorgani sõltumatud liikmed¹² peaksid olema aktiivselt komiteede töösse kaasatud.
47. Kui komiteed tuleb direktiivi 2013/36/EL või riiklike õigusaktide kohaselt luua, peaksid need koosnema vähemalt kolmest liikmest.
48. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid juhtorgani suurust ning järelevalve funktsiooni täitva juhtorgani sõltumatute liikmete arvu arvestades tagama, et komiteedesse ei kuuluks sama rühm liikmeid, kes moodustavad mõne teise komitee.
49. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid kaaluma komiteede esimeeste ja liikmete perioodilist rotatsiooni, lähtudes vastavate komiteede jaoks individuaalselt või kollektiivselt nõutavatest valdkonnaspetsiifilistest kogemustest, teadmistest ja oskustest.
50. Riskikomitee ja ametisse nimetamise komitee tuleks moodustada asjaomase krediidiasutuse või investeerimisühingu tegevjuhtkonda mittekuuluvatest järelevalve funktsiooni täitva juhtorgani

¹¹ Selle jaoga tutvudes tuleks paralleelselt järgida Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Pangandusjärelevalve ühiseid suuniseid juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ning direktiiviga 2014/65/EL.

¹² Nagu on määratletud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Pangandusjärelevalve ühiste suuniste jaos 9.3 juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ning direktiiviga 2014/65/EL.

liikmetest. Auditikomitee tuleks moodustada kooskõlas direktiivi 2006/43/EÜ artikliga 41¹³. Töötasukomitee tuleks moodustada kooskõlas Euroopa Pangandusjärelevalve suuniste jaoga 2.4.1 usaldusväärse tasustamispoliitika kohta¹⁴.

51. Globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate ja muude süsteemselt oluliste ettevõtjate puhul peaks ametisse nimetamise komiteesse kuuluvate liikmete enamus olema sõltumatu ning esimeheks tuleks määrata sõltumatu liige. Muude pädevate asutuste või riiklike õigusaktide alusel oluliseks peetavate krediidasutuste ja investeerimisühingute ametisse nimetamise komiteesse peaks kuuluma piisav hulk sõltumatuid liikmeid; heaks tavaks võiks sellistes krediidasutustes ja investeerimisühingutes olla ka see, et ametisse nimetamise komitee esimees on sõltumatu.
52. Ametisse nimetamise komitee liikmetel peaksid individuaalselt ja kollektiivselt olema valikuprotsessi ja sobivusnõuete alased asjakohased teadmised, oskused ja asjatundlikkus.
53. Globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate ja muude süsteemselt oluliste ettevõtjate puhul peaks riskikomiteesse kuuluvate liikmete enamus olema sõltumatu. Globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate ja muude süsteemselt oluliste ettevõtjate riskikomitee esimees peaks olema sõltumatu liige. Muude pädevate asutuste või riiklike õigusaktide alusel olulisteks peetavate krediidasutuste ja investeerimisühingute riskikomiteesse peaks kuuluma piisav hulk sõltumatuid liikmeid ning võimalusel tuleks riskikomitee esimeheks määrata sõltumatu liige. Üheski krediidasutuses või investeerimisühingus ei tohiks riskikomitee esimeheks olla juhtorgani esimees ega ühegi teise komitee esimees.
54. Riskikomitee liikmetel peaksid individuaalselt ja kollektiivselt olema asjakohased teadmised, oskused ja asjatundlikkus riskide ohjamise ja juhtimise tavade valdkonnas.

5.3 Komiteede protsessid

55. Komiteed peaksid järelevalve funktsiooni täitvale juhtorganile korrapäraselt aru andma.
56. Komiteed peaksid omavahel asjakohaselt suhtlema. Ilma et see piiraks lõike 48 kohaldamist, võib vastav suhtlus toimuda läbi vastastikuse osaluse nii, et ühe komitee esimees või liige on omakorda ka mõne teise komitee liige.
57. Komiteede liikmete arutelud peaksid olema avatud ja kriitilised ning lahknevaid arvamusi tuleks arutada konstruktiivselt.
58. Komiteed peaksid dokumenteerima komitee koosolekute päevakorra ning nende peamised tulemused ja järeldused.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ning millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 84/253/EMÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87), mida on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprillil 2014. aasta direktiiviga 2014/56/EL.

¹⁴ Euroopa Pangandusjärelevalve suunist usaldusväärse tasustamispoliitika kohta kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 74 lõikega 3 ja artikli 75 lõikega 2 ning avalikustamise kohta kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 450 (EBA/GL/2015/22).

59. Riskikomitee ja ametisse nimetamise komitee peaksid miinimumnõudena:

- a. omama ligipääsu oma rolli täitmiseks vajalikule asjakohasele teabele ja andmetele, muu hulgas äriefunktsioone ja kontrollifunktsioone täitvatelt üksustelt (näiteks juriidiliselt üksuselt, finantsüksuselt, personaliosakonnast, IT-osakonnast, riskijuhtimise üksuselt, vastavuskontrolli üksuselt, siseauditi üksuselt jne) pärinevale teabele ja andmetele;
- b. saada sisekontrolli funktsioonide juhtidelt regulaarseid aruandeid, sihtotstarbelist teavet, teavitusi ja arvamusi nii krediidasutuse või investeerimisühingu praeguse riskiprofiili, riskikultuuri ning riskilimiitide kui ka võimalike oluliste rikkumiste kohta koos üksikasjaliku teabe ning soovitustega probleemi lahendamiseks võetud, võetavate või väljapakutud parandusmeetmete kohta;
- c. vaatama korrapäraselt läbi saadud riskiteabe sisu, vormi ja sageduse ning nende kohta otsuseid tegema;
- d. vajadusel tagama sisekontrolli funktsioonide ja muude asjakohaste funktsioonide täitjate (personaliosakonna, juriidilise üksuse, finantsüksuse) nõuetekohase kaasatuse vastavates valdkondades ja/või küsima nõu väliseksperdit.

5.4 Riskikomitee roll

60. Riskikomitee loomisel peaks see miinimumnõudena:

- a. nõustama ja toetama järelevalve funktsiooni täitvat juhtorganit seoses krediidasutuse või investeerimisühingu üldise, tegeliku ja tulevase riskiisu ja strateegia järelevalve teostamisega, võttes arvesse kõiki riskitüüpe, et need oleksid kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu äristrateegia, eesmärkide, äritavade ja väärtustega;
- b. abistama järelevalve funktsiooni täitvat juhtorganit, teostades järelevalvet krediidasutuse või investeerimisühingu riskistrateegia ja vastavate limiitide rakendamise üle;
- c. teostama järelevalvet nii kapitali ja likviidsuse juhtimise kui ka krediidasutuse või investeerimisühingu kõigi muude asjaomaste riskide (näiteks tururiski, krediidiriski, operatsiooniriski (sealhulgas juriidilise ja IT-riski) ning maineriski) juhtimise strateegiate rakendamise üle, et hinnata nende adekvaatsust heakskiidetud riskiisu ning strateegia seisukohast;
- d. andma järelevalve funktsiooni täitvale juhtorganile soovitusi riskistrateegia kohandamiseks, mis võib muu hulgas tuleneda muutustest krediidasutuse või investeerimisühingu ärimudelis, turuarengutest või riskijuhtimise funktsiooni täitja antud soovitustest;
- e. andma nõu seoses väliskonsultantide värbamisega, keda järelevalve funktsiooni täitjad otsustavad nõu või toetuse saamiseks kaasata;

- f. kaaluma mitmeid võimalikke stsenaariume (sealhulgas stressistsenaariume), et hinnata, kuidas krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiil välistele ja asutusesisestele sündmustele reageerib;
 - g. teostama järelevalvet kõigi klientidele pakutavate oluliste finantstoodete ja teenuste ning krediidasutuse või investeerimisühingu ärimudeli ja riskistrateegia kooskõla üle¹⁵. Riskikomitee peaks hindama pakutavate finantstoodete ja teenustega seotud riske ning võtma arvesse vastavatele toodetele ja teenustele määratud hindade ning vastavatest toodetest ja teenustest saadud kasumi vahelist kooskõla;
 - h. hindama sise- või välisaudiitorite antud soovitusi ning tegema võetud meetmete asjakohase rakendamise järelkontrolli.
61. Riskikomitee peaks tegema koostööd teiste komiteedega, mille tegevus võib riskistrateegiat mõjutada (näiteks auditikomitee ja töötasukomitee), ning suhtlema korrapäraselt krediidasutuse või investeerimisühingu sisekontrolli funktsioonide täitjatega, eeskätt riskijuhtimise funktsiooni täitjatega.
62. Riskikomitee loomisel peaks see töötasukomitee ülesandeid piiramata kontrollima, kas tasustamispoliitika ja -tavadega pakutavates stiimulites võetakse arvesse krediidasutuse või investeerimisühingu riski, kapitali ja likviidsust ning tulude tõenäosust ja ajastust.

5.5 Auditikomitee roll

63. Direktiivi 2006/43/EÜ¹⁶ kohaselt peaks auditikomitee selle loomisel muu hulgas:
- a. jälgima sõltumatuse nõuet rikkumata krediidasutuse või investeerimisühingu sisemiste kvaliteedikontrolli- ja riskijuhtimissüsteemide efektiivsust ning vajaduse korral ka siseauditi funktsiooni tõhusust, lähtudes auditeeritud krediidasutuse või investeerimisühingu finantsaruandlusest;
 - b. tegema järelevalvet krediidasutuse või investeerimisühingu raamatupidamiseskirjade kehtestamise üle;
 - c. jälgima finantsaruandluse protsessi ja esitama selle terviklikkuse tagamiseks soovitusi;
 - d. hindama ja jälgima vannutatud audiitorite või audiitorühingute sõltumatust kooskõlas direktiivi 2006/43/EÜ artiklitega 22, 22a, 22b, 24a ja 24b ning määruse (EL) nr 537/2014

¹⁵ Vt ka Euroopa Pangandusjärelevalve suunised jaepangandustoodete järelevalve- ja juhtimiskorra kohta, mis on aadressil <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/consumer-protection-and-financial-innovation/guidelines-on-product-oversight-and-governance-arrangements-for-retail-banking-products>.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ning millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 84/253/EMÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87), mida on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiviga 2014/56/EL.

artikliga 6¹⁷ ning eeskätt analüüsima auditeeritavale krediidasutusele või investeerimisühingule auditiväliste teenuste osutamise asjakohasust kooskõlas mainitud määruse artikliga 5;

- e. jälgima raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannete kohustuslikku auditit, eeskätt selle tulemuslikkust, võttes arvesse pädeva asutuse leide ja järeldusi vastavalt määruse (EL) nr 537/2014 artikli 26 lõikele 6;
- f. vastutama väliste vannutatud audiitorite või audiitorühingute valimismenetluse eest ning andma krediidasutuse või investeerimisühingu pädevale organile soovitusi nende ametisse nimetamiseks (kooskõlas määruse (EL) nr 537/2014 artikliga 16, kui ei kohaldu määruse (EL) nr 537/2014 artikli 16 lõige 8), tasustamiseks ja tagasikutsumiseks;
- g. vaatama üle auditi ulatuse ning raamatupidamise aastaaruannete või konsolideeritud aruannete kohustusliku auditi sageduse;
- h. kooskõlas direktiivi 2006/43/EÜ artikli 39 lõike 6 punktiga a teavitama auditeeritud üksuse haldusorganit või järelevalveasutust kohustusliku auditi tulemustest ning andma ülevaate sellest, kuidas kohustuslik audit edendas finantsaruandluse terviklikkust ja milline oli auditikomitee roll selles protsessis;
- i. võtma auditi aruandeid vastu ja nendega arvestama.

5.6 Ühendkomiteed

- 64. Kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 76 lõikega 3 võivad pädevad asutused lubada krediidasutusel või investeerimisühingul, keda ei peeta oluliseks, ühendada oma riskikomitee direktiivi 2006/43/EÜ artiklis 39 osutatud auditikomiteega, kui see on loodud.
- 65. Väheolulistest krediidasutustest ja investeerimisühingutes riskikomitee ja ametisse nimetamise komitee loomisel võib komiteed ühendada. Sel juhul peaksid vastavad krediidasutused ja investeerimisühingud dokumenteerima, miks nad otsustasid komiteed ühendada ning kuidas võimaldab see lähenemine komiteede eesmärke saavutada.
- 66. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid kindlasti tagama, et ühendkomiteede liikmetel oleksid individuaalselt ja kollektiivselt asjakohased teadmised, oskused ja asjatundlikkus, et täielikult mõista ühendkomitee täidetavaid ülesandeid¹⁸.

III jaotis. Juhtimisraamistik

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 537/2014, mis käsitleb avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi erinõudeid ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2005/909/EÜ (ELT L 158, 27.5.2014, lk 77).

¹⁸ Vt ka Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Pangandusjärelevalve ühised suunised juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ning direktiiviga 2014/65/EL.

6 Organisatsiooniline raamistik ja ülesehitus

6.1 Organisatsiooniline raamistik

67. Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhtorgan peaks kavandama vastava krediidiasutuse või investeerimisühingu jaoks sobiva ja läbipaistva organisatsioonilise ja tegevusstruktuuri ning esitama selle kirjaliku kirjelduse. Struktuur peaks toetama krediidiasutuse või investeerimisühingu juhtimist ning tõendama selle tõhusust ja usaldusväärsust individuaalsel, allkonsolideeritud ja konsolideeritud tasandil. Juhtorgan peaks tagama, et sisekontrolli funktsioonide täitjad oleksid sõltumatud äriühingutest, mida nad juhivad. Muu hulgas tuleks tagada piisav ülesannete lahusus, asjakohase töötajate ja finantsvahendite olemasolu ning volitused vastava rolli efektiivseks täitmiseks. Krediidiasutuse või investeerimisühingu aruandlusahelad ja ülesannete jaotus (eeskätt võtmeisikute vahel) peaks olema selge, täpselt määratletud, ühtne, jõustatav ja nõuetekohaselt dokumenteeritud. Dokumentatsiooni tuleks vastavalt vajadusele ajakohastada.
68. Krediidiasutuse või investeerimisühingu struktuur ei tohiks takistada juhtorgani järelevalvet krediidiasutusele või investeerimisühingule või konsolideerimisgrupile avalduvate riskide üle ja nende efektiivset juhtimist ega pädevate asutuste tõhusat järelevalvet krediidiasutuse või investeerimisühingu üle.
69. Juhtorgan peaks hindama, kas ja kuidas mõjutavad konsolideerimisgrupi olulised muudatused (näiteks uute tütarettevõtjate loomine, ühinemised ja omandamised, konsolideerimisgrupi üksuste müümine või likvideerimine või välised arengud) krediidiasutuse või investeerimisühingu organisatsioonilise raamistiku usaldusväärsust. Puuduste tuvastamisel peaks juhtorgan kiiresti tegema vajalikud kohandused.

6.2 Struktuuri tundmine

70. Juhtorgan peaks tundma ja täielikult mõistma krediidiasutuse või investeerimisühingu juriidilist, organisatsioonilist ja tegevusstruktuuri ning tagama selle kooskõla heakskiidetud äri- ja riskistrateegia ning riskiisuga.
71. Juhtorgan vastutab uute struktuuride loomisel usaldusväärsete strateegiate ja põhimõtete heakskiitmise eest. Kui krediidiasutus või investeerimisühing loob konsolideerimisgrupi raames palju juriidilisi isikuid, ei tohiks nende hulk ja eeskätt nendevahelised seosed ja tehingud ohustada selle sisejuhtimise ülesehitust ega konsolideerimisgrupile kui tervikule avalduvate riskide efektiivset juhtimist ja järelevalvet. Juhtorgan peaks tagama, et krediidiasutuse või investeerimisühingu struktuur ja konsolideerimisgrupisisesed struktuurid, kui see on asjakohane, oleksid krediidiasutuse või investeerimisühingu töötajatele, aktsionäridele ning muudele sidusrühmadele ja pädevatele asutustele selged, tõhusad ja läbipaistvad, võttes arvesse jao 7 kriteeriumeid.
72. Juhtorgan peaks suunama krediidiasutuse või investeerimisühingu struktuuri, selle arengut ja piiranguid ning tagama, et struktuur oleks õigustatud ja efektiivne ega oleks põhjendamatult või ebasobivalt keeruline.

73. Konsolideeriva krediidasutuse või investeerimisühingu juhtorgan peaks lisaks konsolideerimisgrupi juriidilisele, organisatsioonilisele ja tegevusstruktuurile mõistma ka erinevate üksuste eesmärgi ja tegevusi ning nendevahelisi seoseid ja suhteid. See hõlmab arusaama konsolideerimisgrupi spetsiifilistest operatsiooniriskidest, konsolideerimisgrupisestest riskipositsioonidest ning sellest, kuidas need võivad mõjutada konsolideerimisgrupi rahastamist, kapitali, likviidsust ja riskiprofiile tavalistes ja erakorralistes oludes. Juhtorgan peaks tagama, et krediidasutus või investeerimisühing oleks suuteline jagama õigeaegselt teavet konsolideerimisgrupi kõigi juriidiliste isikute tüübi, eripära, organisatsiooniskeemi, omandistruktuuri ja äritegevuse kohta ning et konsolideerimisgrupi kõik krediidasutused ja investeerimisühingud järgiksid kõiki järelevalve- ning aruandlusnõudeid individuaalsel, allkonsolideeritud ja konsolideeritud tasandil.
74. Konsolideeriva krediidasutuse või investeerimisühingu juhtorgan peaks tagama, et konsolideerimisgrupi erinevad üksused (sealhulgas konsolideeriv krediidasutus või investeerimisühing ise) omaks piisavalt teavet, et saada selge ettekujutus konsolideerimisgrupi üldistest eesmärkidest, strateegiatest ja riskiprofiilist ning sellest, kuidas on asjaomane konsolideerimisgrupi üksus integreeritud konsolideerimisgrupi struktuuri ja töösse. Vastav teave ja selle versioonid tuleks dokumenteerida ning teha kättesaadavaks vastavate funktsioonide täitjatele, muu hulgas juhtorganile, äriinidele ja sisekontrolli funktsioonide täitjatele. Konsolideeriva krediidasutuse või investeerimisühingu juhtorgani liikmed peaksid olema kursis konsolideerimisgrupi struktuurist tingitud riskidega, võttes arvesse suuniste jaos 7 täpsustatud kriteeriumeid. See tähendab ühtlasi, et saadakse:
- a. teavet oluliste riskitegurite kohta;
 - b. regulaarseid aruandeid, milles hinnatakse krediidasutuse või investeerimisühingu üldstruktuuri ning konkreetsete üksuste tegevuse koostõla konsolideerimisgrupiülese heakskiidetud strateegiaga;
 - c. regulaarseid aruandeid valdkondades, kus õigusraamistik nõuab vastavuskontrolli individuaalsel, allkonsolideeritud ja konsolideeritud tasandil.

6.3 Keerukad struktuurid ja ebastandardised või mitteläbipaistvad tegevused

75. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid vältima keerukate ja potentsiaalselt mitteläbipaistvate struktuuride loomist. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid otsuste tegemisel võtma arvesse teostatud riskihindamise tulemusi, et määrata kindlaks, kas vastavaid struktuure võidakse kasutada rahapesu või muude finantskuritegudega seotud eesmärgil ning kas kehtestatud on asjakohased kontrollmeetmed ja õigusraamistik¹⁹. Selles kontekstis peaksid krediidasutused ja investeerimisühingud arvesse võtma vähemalt järgmist:

¹⁹ Riigispetsiifilise riski ning konkreetsete toodete ja klientidega seotud riski hindamist käsitleva üksikasjaliku teabe saamiseks peaksid krediidasutused ja investeerimisühingud tutvuma ka riskitegureid puudutavate ühiste suuniste (avaldatava) lõppversiooniga: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/guidelines-on-risk-factors-and-simplified-and-enhanced-customer-due-diligence/-/regulatory-activity/consultation-paper>.

- a. kui suures ulatuses vastab jurisdiktsioon, kus struktuur luuakse, maksustamise läbipaistvust ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevatele Euroopa Liidus kehtestatud ja rahvusvahelistele standarditele;
 - b. kui suures ulatuses teenib struktuur ilmset majanduslikku ja õiguspärast eesmärki;
 - c. kui suures ulatuses võidakse struktuuri kasutada tegelikult tulusaava omaniku isiku varjamiseks;
 - d. kui suures ulatuses annab kliendi soov potentsiaalse struktuuri loomiseks alust kahtlusteks;
 - e. kas struktuur võiks takistada krediitiasutuse või investeerimisühingu juhtorgani poolset järelevalvet või vähendada krediitiasutuse või investeerimisühingu suutlikkust seotud riski juhtida;
 - f. kas struktuur komplitseerib pädevate asutuste poolset tõhusat järelevalvet.
76. Mingil juhul ei tohiks krediitiasutused ja investeerimisühingud luua mitteläbipaistvaid või tarbetult keerukaid struktuure, millel puudub selge majanduslik õigustus või õiguspärane otstarve, ega struktuure, mis tekitavad krediitiasutuses või investeerimisühingus kahtlust, et neid võidakse kasutada finantskuritegudega seotud eesmärgil.
77. Struktuuride loomisel peaks juhtorgan neid mõistma, omama ülevaadet nende otstarbest ja seotud konkreetsetest riskidest ning tagama, et need hõlmaksid nõuetekohaseid sisekontrolli funktsioone. Vastavaid struktuure tohib heaks kiita ja alal hoida vaid siis, kui nende otstarve on selgelt määratletud ja mõistetav ning kui juhtorgan on veendunud, et kõik olulised riskid (sealhulgas maineriskid) on kindlaks tehtud, kõiki riske saab tõhusalt juhtida ja neist nõuetekohaselt aru anda ning tagatud on efektiivne järelevalve. Mida keerukam ja läbipaistmatum on organisatsiooniline ja tegevusstruktuur ning mida suuremad on riskid, seda intensiivsem peaks olema struktuuri järelevalve.
78. Krediitiasutused ja investeerimisühingud peaksid oma otsused dokumenteerima ning olema suutelised otsuseid pädevatele asutustele põhjendama.
79. Juhtorgan peaks tagama, et võetakse asjakohaseid meetmeid, et vältida või maandada selliste struktuuride sisetevõtmest tulenevaid riske. See tähendab, et muu hulgas on tagatud järgmine:
- a. krediitiasutuses või investeerimisühingus on kehtestatud adekvaatsed põhimõtted ja menetlused ning dokumenteeritud protsessid (näiteks kohaldatavad piirangud, teabenõuded) vastavate tegevuste kaalumiseks, nõuetele vastavuse tagamiseks, heakskiitmiseks ja seotud riskide juhtimiseks, võttes arvesse tagajärgi konsolideerimisgrupi organisatsioonilisele ja tegevusstruktuurile, riskiprofiilile ja maineriskile;
 - b. vastavate tegevuste ja seotud riskide teave on kättesaadav konsolideerivale krediitiasutusele või investeerimisühingule ning asutusesisestele audiitoritele ja välisaudiitoritele ning nende kohta

antakse aru järelevalve funktsiooni täitvale juhtorganile ja tegevusloa andnud pädevale asutusele;

c. krediidasutus või hindab korrapäraselt vastavate struktuuride alalhoidmise jätkuvat vajadust.

80. Vastavaid struktuure ja tegevusi (muu hulgas nende vastavust õigusaktide ning kutsestandardite nõuetele) peaks regulaarselt üle vaatama siseauditi funktsiooni täitja, rakendades riskipõhist lähenemisi.
81. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid rakendama krediidasutuse või investeerimisühingu äritegevuses kasutatavaid riskijuhtimismeetmeid, kui nad osutavad klientidele ebastandardseid või mitteläbipaistvaid teenuseid (näiteks aitavad klientidel luua vahendeid *offshore*-jurisdiktsioonides, arendavad keerukaid struktuure, rahastavad nende jaoks tehinguid või osutavad usaldusisiku teenuseid), mis kätkevad endas sarnaseid sisejuhtimisega seotud väljakutseid ning toovad kaasa märkimisväärseid operatsiooni- ja maineriske. Eeskätt peaksid krediidasutused ja investeerimisühingud analüüsima põhjuseid, miks klient konkreetset struktuuri luua soovib.

7 Konsolideerimisgrupi organisatsiooniline raamistik

82. Direktiivi 2013/36/EL artikli 109 lõike 2 kohaselt peaksid mainitud direktiivi reguleerimisalasse kuuluvad emaettevõtjad ja tütarettevõtjad tagama juhtimiskorra, -protsesside ja -mehhanismide järjepidevuse ja ühtsuse konsolideeritud ja allkonsolideeritud tasandil. Selles kontekstis peaksid usaldatavusnõuete kohase konsolideerimise kohaldamisalasse kuuluvad emaettevõtjad ja tütarettevõtjad kehtestama vastava korra, protsessid ja mehhanismid nende tütarettevõtjate jaoks, kellele ei kohaldu direktiiv 2013/36/EL, et tagada usaldusväärne juhtimiskord konsolideeritud ja allkonsolideeritud tasandil. Konsolideeriva krediidasutuse või investeerimisühingu ja selle tütarettevõtjate pädevad funktsioonid peaksid omavahel asjakohaselt suhtlema ning andmeid ja teavet vahetama. Juhtimiskord, -protsessid ja -mehhanismid peaksid tagama selle, et konsolideerival krediidasutusel või investeerimisühingul oleks piisavalt andmeid ja teavet ning ta saaks hinnata konsolideerimisgrupiülel riskiprofiili, nagu on kirjeldatud jaos 6.2.
83. Direktiivi 2013/36/EL kohaldamisalasse kuuluva tütarettevõtja juhtorgan peaks võtma vastu ja rakendama konsolideeritud või allkonsolideeritud tasandil kehtestatud konsolideerimisgrupiülel juhtimispoliitikat individuaalsel tasandil nii, et täidetud oleks kõik liidu õiguses ja riiklikes õigusaktides kehtestatud konkreetsed nõuded.
84. Konsolideeriv krediidasutus või investeerimisühing peaks konsolideeritud ja allkonsolideeritud tasandil tagama, et konsolideerimisgrupiülel juhtimispoliitikat järgiksid kõik usaldatavusnõuete kohase konsolideerimise kohaldamisalasse kuuluvad krediidasutused ja investeerimisühingud ning muud üksused, sealhulgas nende tütarettevõtjad, kellele ei kohaldu direktiiv 2013/36/EL. Juhtimispoliitika rakendamisel peaks konsolideeriv krediidasutus või investeerimisühing tagama, et kõigi tütarettevõtjate jaoks oleks kehtestatud usaldusväärne juhtimiskord, ning kaaluma spetsiifilist korda, protsesse ja

mehhanisme, kui äritegevuse korraldamiseks ei kasutata eraldiseisvaid juriidilisi isikuid, vaid mitut juriidilist isikut hõlmavate äriiinide maatriksit.

85. Konsolideeriv krediidasutus või investeerimisühing peaks arvesse võtma kõigi tütarettevõtjate huve ning hindama, kuidas strateegiad ja poliitikad toetavad pikas perspektiivis kõigi tütarettevõtjate huvide ja konsolideerimisgrupi kui terviku huvide saavutamist.
86. Emaettevõtjad ja nende tütarettevõtjad peaksid tagama, et konsolideerimisgruppi kuuluvad krediidasutused ja investeerimisühingud ning üksused täidavad kõiki asjaomase jurisdiktsiooni erinõudeid.
87. Konsolideeriv krediidasutus või investeerimisühing peaks tagama, et tütarettevõtjad, mis on loodud kolmandates riikides ja kuuluvad usaldatavusnõuete kohase konsolideerimise kohaldamisalasse, kehtestaksid korra, protsessid ja mehhanismid, mis on kooskõlas konsolideerimisgrupiülese juhtimispoliitikaga ning vastavad direktiivi 2013/36/EL artiklites 74 kuni 96 ja käesolevates suunistes sätestatud nõuetele, kui see ei ole kolmanda riigi õigusaktide alusel seadusevastane.
88. Direktiivis 2013/36/EL ja käesolevates suunistes sätestatud juhtimisnõudeid kohaldatakse krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes olenemata sellest, kas nad on kolmandas riigis tegutseva emaettevõtja tütarettevõtjad. Kui kolmandas riigis tegutseva emaettevõtja Euroopa Liidus asuv tütarettevõtja on konsolideeriv krediidasutus või investeerimisühing, ei hõlma usaldatavusnõuete kohane konsolideerimine kolmandas riigis asuva emaettevõtja tasandit ega sama emaettevõtja teisi otseseid tütarettevõtjaid. Konsolideeriv krediidasutus või investeerimisühing peaks tagama, et kolmandas riigis asuva emaettevõtjana tegutseva krediidasutuse või investeerimisühingu konsolideerimisgrupiülest juhtimispoliitikat võetakse asutuse enda juhtimispoliitikas arvesse, kui see ei ole vastuolus asjaomases liidu õiguses (sealhulgas direktiivis 2013/36/EL ja käesolevates suunistes) sätestatud nõuetega.
89. Poliitika kehtestamisel ning juhtimiskorra dokumenteerimisel peaksid krediidasutused ja investeerimisühingud võtma arvesse suuniste I lisas loetletud aspekte. Kuigi poliitikat ja dokumentatsiooni võib kajastada eraldiseisvates dokumentides, peaksid krediidasutused ja investeerimisühingud kaaluma nende koondamist või neile juhtimisraamistikku käsitlevas dokumendis viitamist.

8 Tegevuse edasiandmise poliitika²⁰

90. Juhtorgan peaks kinnitama krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuse edasiandmise poliitika ning seda korrapäraselt üle vaatama ja ajakohastama, et tagatud oleks asjakohaste muudatuste õigeaegne rakendamine.

²⁰ Käesolevad suunised käsitlevad üldist tegevuse edasiandmise poliitikat; tegevuse edasiandmise konkreetseid aspekte kajastatakse redigeeritavates Euroopa Pangandusjärelevalve Komitee suunistes tegevuse edasiandmise kohta. Vastavad suunised on veebilehel <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-on-outsourcing>.

91. Tegevuse edasiandmise poliitikas tuleks arvesse võtta tegevuse edasiandmise mõju krediidasutuse või investeerimisühingu äritegevusele ning avalduvaid riske (näiteks operatsiooniriski, sealhulgas juriidilist ja IT-riski, maineriski ning kontsentratsiooniriski). Poliitika peaks hõlmama tegevuse edasiandmise lepingu algusest lõpuni rakendatavat aruandlus- ja järelevalvekorda (sealhulgas tegevuse edasiandmise kirjelduse koostamist, tegevuse edasiandmise lepingu sõlmimist, lepingu täitmist kuni selle aegumiseni, situatsiooniplaane ning lepingu lõpetamise strateegiaid). Krediidasutus või investeerimisühing on täielikult vastutav kõikide tegevuse edasiandmise korras tellitud teenuste ja toimingute ning seonduvate juhtimisotsuste eest. Sellest tulenevalt tuleks tegevuse edasiandmise poliitikas selgelt määratleda, et tegevuse edasiandmine ei vabasta krediidasutust või investeerimisühingut seadustest tulenevatest kohustustest ja vastutusest klientide ees.
92. Poliitikas tuleks sätestada, et tegevuse edasiandmise kord ei tohiks takistada krediidasutuse või investeerimisühingu tõhusat kohapealset või välist järelevalvet ega rikkuda teenustele ja toimingutele kehtivaid järelevalvepiiranguid. Poliitika peaks käsitlema ka konsolideerimisgrupisest tegevuse edasiandmist (st krediidasutuse või investeerimisühingu konsolideerimisgruppi kuuluva juriidilise isiku pakutavaid teenuseid) ning arvestama konkreetse konsolideerimisgrupi eripära.
93. Poliitikas tuleks sätestada, et oluliste väliste teenuseosutajate valimisel või tegevuse edasiandmisel peaks krediidasutus või investeerimisühing hindama, kas teenuseosutaja on kehtestanud asjakohased eetikastandardid või tegevusjuhendi.

II jaotis. Riskikultuur ja hea äritava

9 Riskikultuur

94. Krediidasutuse või investeerimisühingu tõhusa riskijuhtimise põhielement on usaldusväärne ja järjepidev riskikultuur, mis peaks võimaldama krediidasutusel või investeerimisühingul teha usaldusväärseid ja teadlikke otsuseid.
95. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid välja töötama tervikliku ja kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmava riskikultuuri, mis tugineb täielikul arusaamal avalduvatest riskidest ning nende juhtimisest, võttes arvesse krediidasutuse või investeerimisühingu riskiisu.
96. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid riskikultuuri välja töötamisel kasutama meetmeid, teavitustööd ning töötajate koolitamist krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuse, strateegia ja riskiprofiili valdkonnas. Teavitustöös ja töötajate koolitamisel tuleks arvestada töötajate kohustusi, mis on seotud riskide võtmise ja riskijuhtimisega.
97. Töötajad peaksid olema täielikult teadlikud riskijuhtimisega seotud kohustustest. Riskijuhtimine ei tohiks piirduda riskispetsialistide või sisekontrolli funktsioonidega. Eelkõige äriüksused peaksid juhtorgani järelevalve all vastutama riskide igapäevase juhtimise eest kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu poliitika, menetluste ja kontrollmeetmetega, võttes arvesse krediidasutuse või investeerimisühingu riskiisu ja riskitaluvust.

98. Tugev riskikultuur peaks muu hulgas hõlmama järgmisi aspekte:

- a. Juhtkonna roll ja eeskuju: juhtorgan peaks olema vastutav krediidasutuse või investeerimisühingu põhiväärtuste ja ootuste kujundamise ning edastamise eest. Juhtorgani liikmete käitumine peaks peegeldama omaksvõetud väärtusi. Krediidasutuse või investeerimisühingu juhtkonna liikmed (sealhulgas võtmeisikud) peaksid andma oma panuse põhiväärtuste ja ootuste töötajatele edasiandmiseks. Töötajad peaksid tegutsema kooskõlas kõigi kohaldatavate õigusaktide ja eeskirjadega ning teatama täheldatud mittevastavusest koheselt krediidasutuse või investeerimisühingu siseselt või väliselt (andes sellest teada näiteks pädevale asutusele rikkumisest teatamise menetluse kaudu). Juhtorgan peaks jooksvalt edendama, jälgima ja hindama krediidasutuse või investeerimisühingu riskikultuuri, võtma arvesse riskikultuuri mõju krediidasutuse või investeerimisühingu finantsstabiilsusele, riskiprofiilile ja usaldusväärsele juhtimisele ning vajaduse korral viima sisse vastavad muudatused.
- b. Aruandekohustus: kõigi tasandite asjakohased töötajad peaks teadma ja mõistma krediidasutuse või investeerimisühingu põhiväärtuseid ning oma konkreetse rolli ulatuses ka asutuse riskiisu ja riskitaluvust. Töötajad peaksid olema suutelised täitma oma rolli ning olema teadlikud vastutusest oma tegude eest seoses krediidasutuse või investeerimisühingu riskikultuuriga.
- c. Tõhus teabevahetus ja seisukohtade esitamine: nõuetekohane riskikultuur peaks edendama avatud teabevahetust ja efektiivset vastuväidete esitamist, kus otsustusprotsessid toetavad vaadete mitmekesisust, panevad proovile praeguseid tavasid, stimuleerivad töötajate konstruktiivset ja kriitilist hoiakut ning soosivad avatud ja konstruktiivselt kaasavat keskkonda kogu organisatsioonis.
- d. Stiimulid: asjakohastel stiimulitel peaks olema võtmeroll kooskõla tagamisel riskikultuuri ning krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiili ja pikaajaliste huvide vahel²¹.

10 Krediidasutuste ja investeerimisühingute väärtused ning tegevusjuhend

99. Juhtorgan peaks töötama välja, võtma vastu, järgima ning edendama kõrgeimaid eetika- ja kutsestandardeid, võttes arvesse krediidasutuse või investeerimisühingu konkreetseid vajadusi ja eripära, ning tagama vastavate standardite rakendamise (tegevusjuhendi või mõne sarnase instrumendi abil). Lisaks peaks juhtorgan teostama standardite töötajate poolse järgimise järelevalvet. Kui see on asjakohane, võib juhtorgan võtta vastu ja rakendada krediidasutuse või investeerimisühingu konsolideerimisgrupiülelised standardeid või ühingu või muu asjaomase organisatsiooni väljastatud ühisstandardeid.

100. Standardite rakendamise eesmärk peaks olema vähendada krediidasutusele või investeerimisühingule avalduvaid riske (eeskätt operatsiooniriski ja maineriski), millel võib trahvide, kohtukulude, pädevate asutuste kehtestatud piirangute, muude rahatrahvide ja kriminaalkaristuste ning kaubamärgi väärtuse ja

²¹ Vt ka Euroopa Pangandusjärelvalve suunised usaldusväärse tasustamispoliitika kohta kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 74 lõikega 3 ja artikli 75 lõikega 2 ning avalikustamise kohta kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 450 (EBA/GL/2015/22), mis on veebilehel <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration>.

tarbijate kindlustunde kaotamise tõttu olla märkimisväärne negatiivne mõju krediidasutuse või investeerimisühingu kasumlikkusele ja jätkusuutlikkusele.

101. Juhtorganil peaksid olema selged ja dokumenteeritud põhimõtted, kuidas neid standardeid tuleb täita. Need põhimõtted peaksid:

- a. tuletama lugejatele meelde, et krediidasutuse või investeerimisühingu kogu äritegevus peab olema kooskõlas kohaldatavate õigusaktide ja krediidasutuse või investeerimisühingu väärtustega;
- b. edendama tugeva riskikultuuri abil riskiteadlikkust kooskõlas suuniste jaoga 9 ning peegeldama juhtorgani ootusi, et äritegevuses järgitakse krediidasutuse või investeerimisühingu määratletud riskiisu, riskilimiite ja töötajate vastavaid kohustusi;
- c. kehtestama põhimõtted ja tooma näiteid, milline on aktsepteeritav ja lubamatu käitumine seoses nõuetele mittevastava finantsaruandluse, üleastumiste ning majandus- ja finantskuritegudega (sealhulgas pettused, rahapesu ja trustidevastase seadusandluse rikkumised, finantssanktsioonid, altkäemaks ja korruptsioon, turu manipuleerimine, kuritahtlik müügitegevus ning tarbijakaitseseaduste muud rikkumised);
- d. selgitama, et lisaks seadustest tulenevate ja regulatiivsete nõuete ning sise-eeskirjade järgimisele oodatakse töötajatelt ausat ja väärikat käitumist ning oma ülesannete oskuslikku ja hoolikat täitmist;
- e. tagama, et töötajad oleksid teadlikud võimalikest asutusesisestest ja välistest distsiplinaarmedetetest, õiguslikest meetmetest ning sanktsioonidest, mis võivad järgneda üleastumistele ja lubamatule käitumisele.

102. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid tegema vastavate standardite järgimise järelevalvet ning tagama töötajate teadlikkuse (näiteks asjakohaste koolitustega). Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid määrama funktsiooni täitja, kes vastutab tegevusjuhendi või muu sarnase instrumendi järgimise jälgimise, vastavate rikkumiste hindamise ning nõuete eiramisega seotud probleemide lahendamise eest. Tulemustest tuleks juhtorganile korrapäraselt aru anda.

11 Krediidasutuse või investeerimisühingu tasandil kehtestatud huvide konflikti poliitika

103. Juhtorgan peaks vastutama selliste tõhusate põhimõtete kehtestamise, kinnitamise, rakendamise ja nende alalhoidmise järelevalve eest, mis käsitlevad krediidasutuse või investeerimisühingu tasandil tegelike ja potentsiaalsete huvide konfliktide tuvastamist, hindamist, juhtimist ja maandamist. Siin peetakse silmas huvide konflikte, mis võivad tekkida näiteks seoses krediidasutuse või investeerimisühingu, usaldatavusnõuete kohase konsolideerimise kohaldamisalasse kuuluvate erinevate krediidasutuste ja investeerimisühingute, krediidasutuse või investeerimisühingu erinevate äriiinide või üksuste või väliste sidusrühmade mitmesuguste tegevuste ja rollidega.

104. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid oma organisatsioonilises ja halduskorralduses võtma asjakohased meetmed, et vältida klientide huve kahjustavaid huvide konflikte.
105. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid dokumenteerima huvide konfliktide juhtimiseks või maandamiseks võetavad meetmed, mis peaksid muu hulgas hõlmama järgmist:
- ülesannete asjakohane lahusus, nt konfliktse tegevuse usaldamine tehingute või teenuste ahelas eri isikutele või konfliktse tegevuse järelevalve- ja aruandluskohustuste usaldamine eri isikutele;
 - teabebarjääride loomine, näiteks teatavate äriliinide või -üksuste füüsilise eraldamisega;
 - adekvaatsete menetluste kehtestamine seotud osapooltega tehingute tegemiseks, näiteks tehingute turutingimustel tegemise nõude abil.

12 Töötajatele kohaldatav huvide konflikti poliitika²²

106. Juhtorgan on vastutav selliste tõhusate põhimõtete kehtestamise, kinnitamise, rakendamise ja nende alalhoidmise järelevalve eest, mis käsitlevad krediidiasutuse või investeerimisühingu huvide ja töötajate (sealhulgas juhtorgani) isiklike huvide tegelike ja potentsiaalsete konfliktide tuvastamist, hindamist, juhtimist ja maandamist, mis võivad kahjustada töötajate ülesannete ja kohustuste täitmist. Konsolideeriv krediidiasutus või investeerimisühing peaks huvide konflikti käsitlevates konsolideerimisgrupiülestes põhimõtetes võtma arvesse huvisid konsolideeritud või allkonsolideeritud tasandil.
107. Põhimõtete eesmärk peaks olema töötajate (sealhulgas nende lähimate pereliikmete) võimalike huvide konfliktide tuvastamine. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid arvestama sellega, et huvide konfliktid võivad tuleneda mitte üksnes praegustest, vaid ka varasematest isiklikest või tööalastest suhetest. Huvide konfliktide tekkimisel peaksid krediidiasutused ja investeerimisühingud hindama nende olulisust, valima asjakohased maandamismeetmed ja neid rakendama.
108. Varasematest suhetest tuleneda võivate huvide konfliktide jaoks peaksid krediidiasutused ja investeerimisühingud määrama asjakohase ajaraami, mille jooksul peaksid töötajad vastavatest huvide konfliktidest teada andma eeldusel, et need võivad jätkuvalt mõjutada töötajate käitumist ja osalemist otsustusprotsessis.
109. Põhimõtted peaksid käsitlema vähemalt allpool kirjeldatud olukordi või suhteid, kus võib tekkida huvide konflikt:
- majandushuvid (näiteks aktsiad, muud omandiõigused ja liikmesused, finantsosalused ja muud äriklientidega seotud majandushuvid, intellektuaalomandiõigused, töötajate omandisse

²² Selle jaoga tutvumisel tuleks paralleelselt järgida Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Pangandusjärelevalve ühiseid suuniseid juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ning direktiiviga 2014/65/EL.

kuuluvale ettevõttele antud krediidasutuse või investeerimisühingu laenud, organi liikmesus või vastuoluliste huvidega organi või üksuse omamine);

- b. isiklikud või tööalased suhted krediidasutuses või investeerimisühingus olulist osalust omavate isikutega;
- c. isiklikud või tööalased suhted usaldatavusnõuete kohase konsolideerimise kohaldamisalasse kuuluvate krediidasutuste või investeerimisühingute või üksuste töötajatega (näiteks peresuhted);
- d. muu töösuhe ja varasemad töösuhted (näiteks viimase viie aasta jooksul);
- e. isiklikud või tööalased suhted asjaomaste väliste sidusrühmadega (näiteks sidemed oluliste tarnijate, konsultantide või muude teenuseosutajatega);
- f. poliitiline mõjuvõim või poliitilised suhted.

110. Eelöeldust olenemata peaksid krediidasutused ja investeerimisühingud arvestama, et krediidasutuse või investeerimisühingu aktsionäriks olemine, krediidasutuses või investeerimisühingus erakontode omamine, krediidasutuselt või investeerimisühingult laenude võtmine või krediidasutuse või investeerimisühingu muude teenuste kasutamine ei tohiks tekitada olukordi, kus töötajaid peetakse huvide konflikti omavaks, kui asjakohasest piirmäärast on kinni peetud.

111. Põhimõtetes tuleks sätestada vastutavale funktsiooni täitjale aru andmise ja temaga suhtlemise protsessid. Töötajate kohustus on teavitada krediidasutust või investeerimisühingut viivitamatult igast küsimusest, mis võib tekitada või on juba tekitanud huvide konflikti.

112. Põhimõtetes tuleks eristada püsivaid huvide konflikte, mida tuleb alaliselt juhtida, ning huvide konflikte, mis tekivad ootamatult seoses ühe konkreetse sündmusega (näiteks seoses mõne tehinguga, teenuseosutaja valimisega jne) ja on üldjuhul lahendatavad ühekordse meetmega. Kõigis olukordades tuleks otsuste tegemisel seada keskele kohale krediidasutuse või investeerimisühingu huvid.

113. Põhimõtetes tuleks sätestada huvide konfliktide tuvastamise ja ennetamise, huvide konfliktide olulisuse hindamise ning maandamismeetmete võtmise menetlused, meetmed, dokumenteerimisnõuded ja kohustused. Vastavad menetlused, nõuded, kohustused ja meetmed peaksid hõlmama järgmist:

- a. konfliktsete toimingute või tehingute erinevatele isikutele usaldamine;
- b. meetmete võtmine, et töötaja, kes on tegev ka väljaspool krediidasutust või investeerimisühingut, ei mõjutaks asutust ebasobival viisil seoses sellise tegevusega;
- c. juhtorgani liikme kohustus hoiduda hääletamisest küsimuses, mis võib tekitada liikmel huvide konflikti või muul viisil kompromiteerida liikme objektiivsust või suutlikkust täita nõuetekohaselt oma kohustusi asutuse ees;

- d. asjakohaste menetluste kehtestamine seotud osapooltega tehingutele (krediidiasutused ja investeerimisühingud võivad muu hulgas otsustada kehtestada vastavate tehingute jaoks turutingimustel tegemise, kõigi sisekontrolli menetluste täieliku kohaldamise, juhtorgani sõltumatutelt liikmetelt siduva konsultatiivse nõu küsimise nõude ning kõige olulisemate tehingute jaoks aktsionäride heakskiidu küsimise ja vastavate tehingute piiramise nõude);
- e. olukorra välistamine, kus juhtorgani liikmetel võiks olla juhtkonnakoht konkureerivas krediidiasutuses või investeerimisühingus, välja arvatud juhul, kui nad töötavad määruse (EL) nr 575/2013 artikli 113 lõikes 7 osutatud sama krediidiasutuste ja investeerimisühingute kaitsekeemi alla kuuluvas krediidiasutuses või investeerimisühingus, püsivalt keskasutusega seotud krediidiasutuses, millele on osutatud määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 10, või usaldatavusnõuete kohase konsolideerimise kohaldamisalasse kuuluvas krediidiasutuses või investeerimisühingus.

114. Põhimõtetes tuleks konkreetsetl käsitleda juhtorgani tasandil tekkida võivate huvide konfliktide riski ning anda piisavalt suuniseid selliste huvide konfliktide tuvastamiseks ja juhtimiseks, mis võiksid kahjustada juhtorgani liikmete suutlikkust langetada krediidiasutuse või investeerimisühingu parimaid huve teenivaid objektiivseid ja erapooletuid otsuseid. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid võtma arvesse ka seda, et huvide konfliktid võivad mõjutada juhtorgani liikmete sõltumatust.²³
115. Krediidiasutuse või investeerimisühingu vastutava funktsiooni täitjale avaldatud tegelikke või potentsiaalseid huvide konflikte tuleks nõuetekohaselt hinnata ja juhtida. Töötajate huvide konflikti tuvastamisel peaks krediidiasutus või investeerimisühing tehtud otsuse dokumenteerima, eeskätt siis, kui huvide konflikt ja seotud riskid leiavad kinnitust, ning huvide konflikti kinnitamisel tuleks dokumenteerida, kuidas see rahuldaval määral maandati või kõrvaldati.
116. Kõik juhtorgani tasandil individuaalselt või kollektiivselt avalduvad tegelikud ja potentsiaalsed huvide konfliktid tuleks adekvaatselt dokumenteerida, neist tuleks juhtorganit teavitada ning juhtorgan peaks neid arutama, tegema otsuse ja huvide konflikti nõuetekohaselt juhtima.

13 Õigusrikkumistest teavitamise kord

117. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid kehtestama ja alal hoidma asjakohased õigusrikkumistest teavitamise põhimõtted ja menetlused, mis võimaldavad töötajatel anda konkreetse, sõltumatu ja autonoomse kanali kaudu teada regulatiivsete või asutusesiseste nõuete (sealhulgas määruse (EL) nr 575/2013 nõuete ja direktiivi 2013/36/EL ülevõtvate riiklike sätete) või sisejuhtimiskorra potentsiaalsest või tegelikust rikkumisest. Teavitaval töötajal ei pea tingimata olema rikkumisest tõendeid, kuid nõutav on teatud kindlustase, mis annab uurimise algatamiseks piisava aluse.
118. Huvide konfliktide vältimiseks peaks töötajatel olema võimalik teatada rikkumistest väljaspool tavapäraseid aruandlusahelaid (näiteks vastavuskontrolli või siseauditi funktsiooni kaudu või sõltumatu asutusesisese rikkumisest teatamise menetluse teel). Teavituskord peaks tagama nii rikkumisest teatava

²³ Vt ka Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Pangandusjärelevalve ühised suunised juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ning direktiiviga 2014/65/EL.

isiku kui ka väidetavalt rikkumise toimepanemise eest vastutava füüsilise isiku isikuandmete kaitse kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ.

119. Teavituskord peaks olema kättesaadav kõikidele krediidasutuse või investeerimisühingu töötajatele.
 120. Kui see on asjakohane, tuleks töötaja poolt teavituskorra alusel edastatud teave teha kättesaadavaks juhtorganile ja asutusesisese teavitamise põhimõtetes määratletud muude vastutavate funktsioonide täitjatele. Kui rikkumisest teatanud töötaja seda nõuab, tuleks teave juhtorganile ja muude vastutavate funktsioonide täitjatele edastada anonüümselt. Krediidasutused ja investeerimisühingud võivad kehtestada ka sellise rikkumisest teatamise korra, mis võimaldab teavet edastada anonüümselt.
 121. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid tagama, et rikkumisest teataja oleks asjakohaselt kaitstud mis tahes negatiivse tagajärje, näiteks kättemaksu, diskrimineerimise või muud laadi ebavõrdse kohtlemise eest. Krediidasutus või investeerimisühing peaks tagama, et ükski krediidasutuse või investeerimisühingu kontrolli alla kuuluv isik ei ohvristaks rikkumisest teatajat, ning võtma asjakohaseid meetmeid iga ohvristamise eest vastutava isiku suhtes.
 122. Samuti peaksid krediidasutused ja investeerimisühingud kaitsma mis tahes negatiivse tagajärje eest isikuid, kellest on teatatud, kui uurimisel ei leita tõendeid, mis õigustaksid vastava isiku suhtes meetmete võtmist. Meetmete võtmisel peaks krediidasutus või investeerimisühing neid rakendama nii, et asjassepuutuv isik oleks kaitstud soovimatute negatiivsete tagajärgede eest, mis ületavad meetme eesmärgi.
 123. Eeskätt peaks õigusrikkumistest teavitamise kord:
 - a. olema dokumenteeritud (näiteks töötajate käsiraamatutes);
 - b. kehtestama selged reeglid, mis tagavad teavitamist, teatatud isikuid ja rikkumist puudutavate andmete konfidentsiaalse töötlemise kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ, välja arvatud juhud, kui täiendavate uurimiste või järgnevate kohtumenetluste raames on riiklike õigusaktide alusel nõutav avalikustamine;
 - c. kaitsma kahtlustest teatanud töötajat rikkumise avalikustamisest tingitud ohvristamise eest;
 - d. tagama tõstatatud potentsiaalsete või tegelike rikkumiste hindamise ja neist teatamise (vajaduse korral muu hulgas asjaomasele pädevale asutusele või õiguskaitsorganile);
 - e. võimalusel tagama, et potentsiaalsetest või tegelikest rikkumistest teatanud töötaja saaks kinnituse teabe kättesaamise kohta;
 - f. tagama teatatud rikkumise uurimise tulemuste jälgimise;
 - g. tagama nõuetekohase aruandluse.
-

14 Pädevate asutuste teavitamine rikkumistest

124. Pädevad asutused peaksid looma tõhusad ja usaldusväärsed mehhanismid, mis võimaldavad krediidasutuste ja investeerimisühingute töötajatel teavitada pädevaid asutusi asjakohastest regulatiivsete nõuete (sealhulgas määruse (EL) nr 575/2013 nõuete ja direktiivi 2013/36/EL ülevõtivate riiklike sätete) potentsiaalsetest või tegelikest rikkumistest. Need mehhanismid peaksid hõlmama vähemalt järgmist:

- a. rikkumisteadete vastuvõtmise erimenetlused ja nende järelkontroll (näiteks rikkumisest teatamise osakond, üksus või talitus);
- b. jaos 13 viidatud asjakohane kaitse;
- c. nii rikkumisest teatava füüsilise isiku kui ka väidetavalt rikkumise toimepaneku eest vastutava füüsilise isiku isikuandmete kaitse kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ;
- d. lõikes 123 sätestatud selged eeskirjad.

125. Ilma et see piiraks pädevate asutuste mehhanismide kaudu rikkumistest teatamise võimalust, võivad pädevad asutused julgustada töötajaid järgima esmalt krediidasutuste ja investeerimisühingute õigusrikkumistest teavitamise korda.

V jaotis. Sisekontrolli raamistik ja mehhanismid

15 Sisekontrolli raamistik

126. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid edendama ning alal hoidma kultuuri, mis toetab positiivset hoiakut riskikontrolli suhtes, nõuete järgimist krediidasutuses või investeerimisühingus ning usaldusväärsset ja terviklikku sisekontrolli raamistikku. Selle raamistiku kontekstis peaksid krediidasutuste ja investeerimisühingute äriiinid vastutama oma tegevuses ettetulevate riskide juhtimise eest ning kehtestama kontrollmeetmed, mille eesmärk on tagada vastavus asutusesisestele ja välisnõuetele. Raamistiku osana peaksid krediidasutustes ja investeerimisühingutes olema sisekontrolli funktsioonide täitjad, kellel on oma kohustuste täitmiseks asjakohane ja piisav võim, kaal ja juurdepääs juhtorganile, ning riskijuhtimise raamistik.

127. Krediidasutuse või investeerimisühingu sisekontrolli raamistikku tuleks individuaalselt kohandada, lähtudes äritegevuse spetsiifikast, keerukusest ja seotud riskidest ning võttes arvesse konsolideerimisgruppi tervikuna. Asjaomased krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid korraldama vajaliku teabevahetuse nii, et kõik juhtorganid, äriiinid ning siseüksused (sealhulgas sisekontrolli funktsioonide täitjad) saaksid oma ülesandeid täita. Näiteks tähendab see asjakohase teabe vahetamist äriiinide ja konsolideerimisgrupi tasandil tegutseva vastavuskontrolli funktsiooni täitja vahel ning konsolideerimisgrupi tasandil tegutsevate sisekontrolli funktsioonide juhtide ja krediidasutuse või investeerimisühingu juhtorgani vahel.

128. Sisekontrolli raamistik peaks hõlmama kogu organisatsiooni, sealhulgas juhtorgani kohustusi ja ülesandeid, ning kõigi äriiinide ja siseüksuste tegevust, sealhulgas sisekontrolli funktsioone, edasiantud tegevusi ja turustuskanaleid.

129. Krediidiasutuse või investeerimisühingu sisekontrolli raamistik peaks tagama:

- a. toimingute efektiivsuse ja tulemuslikkuse;
- b. äritegevuse usaldusväärsuse;
- c. riskide nõuetekohase tuvastamise, hindamise ja maandamise;
- d. asutusesiseselt ja väliselt jagatava finantsteabe ning muude andmete usaldusväärsuse;
- e. haldus- ja raamatupidamistava nõuetekohasuse;
- f. kooskõla õigusaktide, eeskirjade ja järelevalvealaste nõuete ning krediidiasutuse või investeerimisühingu sise-eeskirjade, protsesside, normide ja otsustega.

16 Sisekontrolli raamistiku rakendamine

130. Juhtorgan on vastutav nii sisekontrolli raamistiku, protsesside ja mehhanismide kehtestamise ning nende adekvaatsuse ja tõhususe seire kui ka kõigi äriiinide ja siseüksuste, sealhulgas sisekontrolli funktsioonide täitjate (näiteks riskijuhtimise, vastavuskontrolli ja siseauditi funktsioonide) üle järelevalve teostamise eest. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid kehtestama, alal hoidma ning korrapäraselt ajakohastama kirjalikke sisekontrolli põhimõtteid, mehhanisme ja menetlusi, mille juhtorgan siis heaks kiidab.

131. Krediidiasutuse või investeerimisühingu sisekontrolli raamistikus peaks olema esitatud selge, läbipaistev ja dokumenteeritud otsustusprotsess ning selge ülesannete ja volituste jaotus (ka äriiinide, siseüksuste ja sisekontrolli funktsioonide vahel).

132. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid vastavad põhimõtted, mehhanismid ja menetlused töötajatele teatavaks tegema ning teavitama töötajaid olulistest muudatustest.

133. Sisekontrolli raamistiku rakendamisel peaksid krediidiasutused ja investeerimisühingud tagama ülesannete asjakohase lahususe (näiteks määrates tehingute töötlemisel või teenuste osutamisel konfliktsete toimingute tegemise erinevatele isikutele või usaldades konfliktse tegevuse järelevalve- ja aruandluskohustused eri isikutele) ning looma teabebarjäärid (näiteks teatavate osakondade füüsilise eraldamisega).

134. Sisekontrolli funktsioonide täitjad peaksid kontrollima, kas sisekontrolli raamistikus sätestatud põhimõtteid, mehhanisme ja menetlusi rakendatakse nende vastutusalasse kuuluvates valdkondades nõuetekohaselt.
135. Sisekontrolli funktsioonide täitjad peaksid esitama juhtorganile korrapäraselt kirjalikke aruandeid tuvastatud oluliste puuduste kohta. Vastavad aruanded peaksid hõlmama iga uue tuvastatud olulise puudusega kaasuvaid asjaomaseid riske, mõjuhinnangut ja soovitusi võetavate parandusmeetmete kohta. Juhtorgan peaks tegema sisekontrolli funktsioonide täitjate leidude õigeaegset ja tõhusat järelkontrolli ning nõudma adekvaatsete parandusmeetmete võtmist. Kehtestada tuleks leidude ja võetud parandusmeetmete järelkontrolli ametlik kord.

17 Riskijuhtimise raamistik

136. Üldise sisekontrolli raamistiku osana peaks krediidasutustel ja investeerimisühingutel olema terviklik ettevõtteülene riskijuhtimise raamistik, mis hõlmab kõiki äriilise ja siseüksuseid, sealhulgas sisekontrolli funktsioone, ning käsitleb põhjalikult kõigi riskipositsioonide majanduslikku sisu. Riskijuhtimise raamistik peaks võimaldama krediidasutusel või investeerimisühingul teha riskide võtmise kohta teadlikke otsuseid. Riskijuhtimise raamistik peaks hõlmama nii bilansilisi ja bilansiväliseid riske kui ka tegelikke ja tulevaseid riske, millega krediidasutus või investeerimisühing võib silmitsi seista. Riske tuleks hinnata alt ülespoole ja ülevalt allapoole kõiki äriilise arvestades, kasutades järjepidevat terminoloogiat ning ühilduvaid meetodeid krediidasutuse või investeerimisühingu kui terviku lõikes ja ka konsolideeritud või allkonsolideeritud tasandil. Riskijuhtimise raamistik peaks kajastama kõiki asjakohaseid riske ning piisavat tähelepanu tuleks pöörata nii finantsriskidele kui ka muudele riskidele, muu hulgas krediidiriskile, tururiskile, likviidsusriskile, kontsentratsiooniriskile, tegevusriskile, IT-riskile, maineriskile, juriidilisele riskile, käitusriskile, nõuetele vastavusega seotud riskile ja strateegilistele riskidele.
137. Krediidasutuse või investeerimisühingu riskijuhtimise raamistik peaks hõlmama põhimõtteid, menetlusi, riskilimiite ja riskikontrolle, mis võimaldavad äriilise, krediidasutuse või investeerimisühingu ja konsolideeritud või allkonsolideeritud tasandil riske adekvaatselt, õigeaegselt ja pidevalt tuvastada, mõõta või hinnata, jälgida, juhtida ning maandada ja neist teatada.
138. Krediidasutuse või investeerimisühingu riskijuhtimise raamistik peaks sisaldama erisuunised krediidasutuse või investeerimisühingu strateegiate rakendamise kohta. Asjakohal juhul tuleks nende suunistega kehtestada ja alal hoida asutusesisesed limiidid, mis on kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu riskiisuga ning proportsionaalsed selle usaldusväärse toimimise, majandusliku tugevuse, kapitalibaasi ja strateegiliste eesmärkidega. Krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiil peaks olema kehtestatud limiitidega vastavuses. Riskijuhtimise raamistikus tuleks määratleda protsess, mis tagab riskilimiitide rikkumise korral neist teavitamise, nende käsitlemise ja asjakohase järelkontrollimenetluse.
139. Riskijuhtimise raamistik tuleks asutusesiseselt, näiteks siseauditi funktsiooni poolt sõltumatult läbi vaadata ning seda tuleks asutuse riskiisu alusel korrapäraselt uuesti hinnata, võttes arvesse riskikontrolli funktsiooni ja vajaduse korral riskikomitee esitatud teavet. Tegurid, millega tuleks kaaluda, hõlmavad

asutusesiseseid ja väliseid arengusuundi (sealhulgas bilansi ja tulu muutusi), krediidasutuse või investeerimisühingu äritegevuse, riskiprofiili või tegevusstruktuuri suurenevat keerukust, geograafilist laienemist, ühinemisi ja omandamisi ning uute toodete või äriiinide loomist.

140. Riskide tuvastamiseks ja nende mõõtmiseks või hindamiseks peaks krediidasutus või investeerimisühing töötama välja asjakohased meetodid, muu hulgas nii tulevikku kui ka minevikku suunatud vahendid. Meetodid peaksid võimaldama riskipositsioonide koondamist äriiinide lõikes ning toetama riskide kontsentreerumise kindlakstegemist. Vahendid peaksid hõlmama tegeliku riskiprofiili hindamist krediidasutuse või investeerimisühingu riskiisu suhtes ning võimaldama kindlaks teha ja hinnata potentsiaalseid ja stressiolukorra riskipositsioone erinevates negatiivsetes stsenaariumides krediidasutuse või investeerimisühingu taluvust arvesse võttes. Vahendid peaksid andma teavet riskiprofiili võimalike vajalike kohanduste kohta. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid stressistsenaariumide loomisel tuginema piisavalt konservatiivsetele eeldustele.
141. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid arvestama, et kvantitatiivsete hindamiste tulemused ja stressikatsed sõltuvad suuresti mudelite piirangutest ja eeldustest (sh šoki raskusastmest ja kestusest ning aluseks olevatest riskidest. Kui mudel näitab näiteks väga suurt tulu majanduslikult kapitalilt, võib see tuleneda mudeli puudustest (näiteks mõne olulise riski väljajätmisest), mitte krediidasutuse või investeerimisühingu paremast strateegiast või strateegia suurepärasest elluviimisest. Seetõttu ei tohiks võetava riskitaseme kindlaksmääramisel tugineda üksnes kvantitatiivsetele andmetele või mudeli väljunditele; see peaks hõlmama ka kvalitatiivset lähenemist (sealhulgas eksperthinnanguid ja kriitilist analüüsi). Eraldi tuleks käsitleda asjakohaseid makromajanduslikke suundumusi ja andmeid, et teha kindlaks nende potentsiaalne mõju riskipositsioonidele ning portfellidele.
142. Riskihindamise eest vastutab lõppkokkuvõttes ainuisikuliselt krediidasutus või investeerimisühing, kes peaks hindama riske kriitiliselt ega tohiks tugineda üksnes välistele hindamistele. Näiteks peaks krediidasutus või investeerimisühing ostetud riskimudelit kontrollima ning kalibreerima selle individuaalsetele oludele vastavaks, et mudel võimaldaks riski täpselt ja põhjalikult kajastada ning analüüsida.
143. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid olema teadlikud mudelite ja parameetrite piirangutest ning kasutama mitte üksnes kvantitatiivseid, vaid ka kvalitatiivseid riskihindamise vahendeid (sealhulgas eksperthinnanguid ja kriitilist analüüsi).
144. Lisaks krediidasutuste ja investeerimisühingute endi tehtavatele hindamistele võivad krediidasutused ja investeerimisühingud kasutada ka väliseid riskihinnanguid (sealhulgas väliseid krediidireitinguid või sisseostetud riskimudeleid). Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid olema teadlikud selliste hindamiste ulatusest ja piirangutest.
145. Kehtestada tuleks korrapärased ja läbipaistvad aruandlusmehhanismid, et krediidasutuse või investeerimisühingu juhtorgan, riskikomitee, kui see on loodud, ning kõik asjakohased üksused saaksid aruanded õigeaegselt, need oleksid täpsed, sisutihedad, arusaadavad ja otstarbekad ning et kõik osapooled saaksid jagada asjakohast teavet riskide tuvastamise, mõõtmise või hindamise, jälgimise ja juhtimise kohta. Aruandlusraamistik peaks olema täpselt määratletud ja dokumenteeritud.

146. Riskide ja riskistrateegia teabe tõhus edastamine ning riskiteadlikkus on kriitilise tähtsusega kogu riskijuhtimise protsessi (sealhulgas läbivaatus- ja otsustusprotsesside) seisukohast ning aitab vältida otsuseid, mis võiksid kogemata riski suurendada. Efektive riskiaruandlus hõlmab riskistrateegia ja asjakohaste riskiandmete (näiteks riskipositsioonide ja peamiste riskinäitajate) usaldusväärset asutusesisest kaalumist ning nendest teatamist nii horisontaalselt kogu krediidiasutuse või investeerimisühingu lõikes kui ka juhtimisahelas üles ja alla.

18 Uued tooted ja olulised muudatused²⁴

147. Krediidiasutuses või investeerimisühingus tuleks kehtestada nõuetekohaselt dokumenteeritud ja juhtorgani kinnitatud uute toodete heakskiitmise poliitika, mis käsitleb uute turgude, toodete ja teenuste arendamist ja olulisi muudatusi olemasolevates ning erandlikke tehinguid. Poliitika peaks hõlmama ka olulisi muudatusi seotud protsessides (näiteks tegevuse edasiandmise kord) ja süsteemides (näiteks infotehnoloogia väljavahetamise protsessid). Uute toodete heakskiitmise poliitika peaks tagama heakskiidetud toodete ja muudatuste kooskõla krediidiasutuse või investeerimisühingu riskistrateegia ja riskiisu ning vastavate limiitidega või vajalike paranduste tegemise.

148. Olulised muudatused või erandlikud tehingud võivad hõlmata ühinemisi ja omandamisi, muu hulgas ebapiisava nõuetekohase hoolduse võimalikke tagajärgi, kui ühinemistärsed riskid ja kohustused jäävad kindlaks määramata, struktuuride (näiteks uute tütarettevõtjate või teatud tegevuseesmärgi saavutamiseks loodavate äriühingute) asutamist, uusi tooteid, süsteemide või riskijuhtimise raamistiku või menetluste muudatusi ning krediidiasutuse või investeerimisühingu organisatsioonilisi muudatusi.

149. Krediidiasutus või investeerimisühing peaks kehtestama konkreetsete menetluste vastava poliitikaga vastavuse hindamiseks, võttes arvesse riskijuhtimise funktsiooni täitja andmeid. Kui tegu on uute toodete või olemasolevate toodete märkimisväärsete muudatustega, peaksid need menetlused hõlmama süstemaatilist eelhindamist ja vastavuskontrolli funktsiooni täitjalt dokumenteeritud arvamuse küsimist.

150. Krediidiasutuse või investeerimisühingu uute toodete heakskiitmise poliitika peaks käsitlema kõiki kaalutlusi, mida tuleb arvesse võtta uutele turgudele sisenemist, uute toodetega kauplemist, uue teenuse pakkumist või olemasolevates toodetes või teenustes oluliste muudatuste tegemist puudutavate otsuste vastuvõtmisel. Uute toodete heakskiitmise poliitika peaks hõlmama ka organisatsioonis kasutatavat terminite „uus toode/turg/tegevus” ja „olulised muudatused” määratlust ning otsustusprotsessi kaasatavaid asutusesiseseid funktsioone.

151. Uute toodete heakskiitmise poliitikas tuleks sätestada peamised küsimused, mida on vaja enne otsuse tegemist arutada. Arutatavate küsimuste hulka peaksid kuuluma regulatiivnõuete täitmine, raamatupidamine, hinnakujunduse mudelid, mõju riskiprofiilile, kapitali adekvaatsus ja kasumlikkus, piisavate *front office*'i, *back office*'i ja *middle office*'i ressursside kättesaadavus ning ressursside ja pädevuse olemasolu seotud riskide mõistmiseks ja jälgimiseks. Uue tegevuse alustamise otsuses tuleks

²⁴ Vt ka Euroopa Pangandusjärelevalve suunised jaepangandustoodete tootjatele ja levitajatele järelevalve- ja juhtimisnõuete kohta, mis on veebilehel <https://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-final-product-oversight-and-governance-requirements-for-manufactures-and-distributors-of-retail-banking-products>.

selgelt määratleda äriüksus ja selle eest vastutavad üksikisikud. Uut tegevust ei tohiks alustada enne, kui on piisavalt ressursse seotud riskide mõistmiseks ja juhtimiseks.

152. Uute toodete või olemasolevates toodetes, protsessides ja süsteemides oluliste muudatuste heakskiitmise tuleks kaasata riskijuhtimise funktsiooni täitja ning vastavuskontrolli funktsiooni täitja. Muu hulgas peaksid nad täielikult ja objektiivselt hindama uuest tegevusest tulenevaid riske erinevate stsenaariumide alusel, mis tahes võimalikke puudusi krediidasutuse või investeerimisühingu riskijuhtimise ja sisekontrolli raamistikes ning krediidasutuse või investeerimisühingu suutlikkust võimalikke uusi riske tõhusalt juhtida. Lisaks peaks riskijuhtimise funktsiooni täitjal olema selge ülevaade uute toodete arendamisest (või olemasolevates toodetes, protsessides ja süsteemides oluliste muudatuste tegemisest) erinevate äriiinide ja portfelliide lõikes ning õigus nõuda, et olemasolevate toodete muutmine toimuks uute toodete heakskiitmise protsessi kaudu.

19 Sisekontrolli funktsioonid

153. Sisekontrolli funktsioonid peaksid hõlmama riskijuhtimise funktsiooni (vt jagu 20), vastavuskontrolli funktsiooni (vt jagu 21) ja siseauditi funktsiooni (vt jagu 22). Riskijuhtimise ja vastavuskontrolli funktsiooni peaks kontrollima siseauditi funktsioon.

154. Sisekontrolli funktsioonide ülesannete täitmise võib I jaotises loetletud proportsionaalsuse kriteeriumeid arvesse võttes asjaomaste krediidasutuste või investeerimisühingute juhtorganite nõusolekul edasi anda konsolideerivale krediidasutusele või investeerimisühingule või muule konsolideerimisgrupi sisesele või välisele üksusele. Ka siis, kui sisekontrolli ülesannete täitmine antakse osaliselt või täielikult edasi, on vastavate tegevuste ja krediidasutuse või investeerimisühingu sisekontrolli funktsiooni alal hoidmise eest vastutavad siiski vastava sisekontrolli funktsiooni juht ja juhtorgan.

19.1 Sisekontrolli funktsioonide juhid

155. Sisekontrolli funktsioonide juhid tuleks ametisse määrata sobival hierarhiatasemel, mis annab kontrollifunktsiooni juhile kohustuste täitmiseks asjakohase võimu ja kaalu. Juhtorgani üldisest vastutusest olenemata peaksid sisekontrolli funktsioonide juhid olema juhitavatest äriiinidest või -üksustest sõltumatud. Selles kontekstis peaksid riskijuhtimise, vastavuskontrolli ja siseauditi funktsioonide juhid andma aru juhtorganile ja olema juhtorgani ees otseselt vastutavad ning juhtorgan peaks vaatama üle nende töötulemused.

156. Vajaduse korral peaks sisekontrolli funktsioonide juhtidel olema võimalus pääseda ligi ja otseselt aru anda järelevalve funktsiooni täitvale juhtorganile, et osutada probleemidele ja hoiatada järelevalve funktsiooni täitjat, kui krediidasutust või investeerimisühingut ohustavad või võivad ohustada teatud suundumused. Seejuures peaksid sisekontrolli funktsioonide juhid saama siiski kasutada aruandmiseks ka tavapäraseid aruandlusahelaid.

157. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid olema kehtestanud dokumenteeritud protsessid sisekontrolli funktsiooni juhi ametisse määramiseks ja tema volituste tühistamiseks. Ühelgi juhul ei tohiks sisekontrolli funktsioonide juhte ja direktiivi 2013/36/EL artikli 76 lõike 5 kohaselt ka riskijuhtimise

funktsiooni juhti ametist kõrvaldada järelevalve funktsiooni täitva juhtorgani eelneva heakskiiduta. Kui tegu on oluliste krediidasutuste ja investeerimisühingutega, tuleks pädevaid asutusi viivitamatult teavitada sisekontrolli funktsiooni juhi kõrvaldamise kinnitamisest ja selle peamistest põhjustest.

19.2 Sisekontrolli funktsioonide sõltumatus

158. Et sisekontrolli funktsioone saaks pidada sõltumatuks, peaksid olema täidetud järgmised tingimused:

- a. nende töötajad ei tohiks täita ühtegi ülesannet, mis kuulub valdkonda, mida sisekontrolli funktsioonid peavad jälgima ja kontrollima;
- b. sisekontrolli funktsioonid peaksid olema organisatsiooniliselt lahutatud tegevusest, mida nad on määratud jälgima ja kontrollima;
- c. krediidasutuse või investeerimisühingu juhtorgani liikmete üldisest vastutusest olenemata ei tohiks sisekontrolli funktsiooni juht olla allutatud isikule, kes vastutab sisekontrolli funktsioonide jälgitava ja kontrollitava tegevuse juhtimise eest;
- d. sisekontrolli funktsioonide töötajate tasustamine ei tohiks olla seotud selle tegevuse tulemuslikkusega, mida sisekontrolli funktsioon jälgib ja kontrollib, ning see ei tohiks ka muul viisil nende objektiivsust ohustada²⁵.

19.3 Sisekontrolli funktsioonide kombineerimine

159. Riskijuhtimise funktsiooni ja vastavuskontrolli funktsiooni võib I jaotises sätestatud proportsionaalsuse kriteeriumeid arvestades kombineerida. Siseauditi funktsiooni ei tohiks teiste sisekontrolli funktsioonidega kombineerida.

19.4 Sisekontrolli funktsioonide ressursid

160. Sisekontrolli funktsioonide käsutuses peaksid olema piisavad ressursid. Sisekontrolli funktsioonidel peaks olema piisavalt kvalifitseeritud töötajaid (nii ematettevõtja kui ka tütarettevõtja tasandil). Personali kvalifikatsioon peaks olema järjepidevalt tagatud ja personalile tuleks vastavalt vajadusele pakkuda asjakohaseid koolitusi.

161. Sisekontrolli funktsioonidel peaksid olema asjakohased IT-süsteemid, nende käsutuses peaks olema vastav tugi ning neil peaks olema juurdepääs kohustuste täitmiseks vajalikule asutusesisesele ja välisele teabele. Sisekontrolli funktsioonidel peaks olema juurdepääs vajalikule teabele kõigi äriilide ja vastavate riskantsete tütarettevõtjate kohta, eeskätt kui need võivad põhjustada krediidasutusele või investeerimisühingule olulisi riske.

²⁵ Vt ka Euroopa Pangandusjärelevalve suunised usaldusväärse tasustamispoliitika kohta, mis on veebilehel <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration/guidelines-on-sound-remuneration-policies>.

20 Riskijuhtimise funktsioon

162. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid looma riskijuhtimise funktsiooni, mis hõlmab kogu krediidiasutust või investeerimisühingut. Riskijuhtimise funktsiooni täitjal peaks I jaotises loetletud proportsionaalsuse kriteeriumeid arvesse võttes olema piisavalt võimu, kaalu ja vahendeid riskipoliitika ning jaos 17 täpsustatud riskijuhtimise raamistiku rakendamiseks.
163. Vajaduse korral peaks riskijuhtimise funktsiooni täitjal olema otsene ligipääs järelevalve funktsiooni täitvale juhtorganile ja selle komiteedele, kui need on loodud (eeskätt riskikomiteele).
164. Riskijuhtimise funktsiooni täitjal peaks olema juurdepääs kõigile äriiinidele ja muudele riske tekitada võivatele siseüksustele, samuti asjakohastele tüarettevõtjatele ja sidusettevõtjatele.
165. Riskijuhtimise funktsiooni töötajatel peaksid olema piisavad teadmised, oskused ja asjatundlikkus riskijuhtimistehnikate ja -menetluste ning turgude ja toodete alal ning töötajatele tuleks võimaldada regulaarseid koolitusi.
166. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks olema sõltumatu äriiinidest ja -üksustest, mille riske ta kontrollib, kuid nendega suhtlemine ei tohiks olla välistatud. Ärifunktsioonide ja riskijuhtimise funktsiooni vaheline suhtlemine peaks aitama saavutada eesmärki, et kõik krediidiasutuse või investeerimisühingu töötajad kannaksid vastutust riskide juhtimise eest.
167. Riskijuhtimise funktsioon peaks olema krediidiasutuse või investeerimisühingu keskne organisatoorne üksus, mis on üles ehitatud nii, et selle abil saaks rakendada riskipoliitikat ja kontrollida riskijuhtimise raamistikku. Riskijuhtimise funktsiooni täitjal peaks olema põhiroll selle tagamises, et krediidiasutuses või investeerimisühingus oleksid kehtestatud tõhusad riskijuhtimise protsessid. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks olema aktiivselt kaasatud kõigisse olulistesse riskijuhtimise otsustesse.
168. Olulised krediidiasutused ja investeerimisühingud võivad kaaluda iga olulise äriiini jaoks sihtotstarbelise riskijuhtimise funktsiooni loomist. Sellegipoolest tuleks konsolideerivas krediidiasutuses või investeerimisühingus luua keskne riskijuhtimise funktsioon (muu hulgas konsolideerimisgrupi riskijuhtimise funktsioon), mis annab asutus- ja konsolideerimisgrupiülese tervikliku ülevaate kõigist riskidest ning tagab riskistrateegia järgimise.
169. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks esitama asjakohase sõltumatu teabe, analüüsid ja eksperthinnangu riskipositsioonide kohta, andma nõu äriiinide või siseüksuste tehtud ettepanekute ja riskidega seotud otsuste kohta ning teavitama juhtorganit sellest, kas need on kooskõlas krediidiasutuse või investeerimisühingu riskiisu ja strateegiaga. Riskijuhtimise funktsiooni täitja võib anda soovitusi riskijuhtimise raamistiku täiustuste kohta ning pakkuda välja parandusmeetmeid riskipoliitika, -menetluste ja -limiitide rikkumiste kõrvaldamiseks.

20.1 Riskijuhtimise funktsiooni täitja roll riskistrateegias ja otsustes

170. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks aktiivselt osalema krediidasutuse või investeerimisühingu riskistrateegia väljatöötamise varajases etapis ning tõhusate riskijuhtimise protsesside kehtestamise tagamisel. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks esitama juhtorganile kogu vajaliku riskidega seotud teabe, et juhtorganil saaks kindlaks määrata krediidasutuse või investeerimisühingu riskiisu taseme. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks hindama riskistrateegia ja riskiisu usaldusväarsust ning jätkusuutlikkust. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks tagama, et riskiisu kajastuks nõuetekohaselt konkreetsetes riskilimiitides. Lisaks peaks riskijuhtimise funktsiooni täitja hindama äriüksuste riskistrateegiaid, sealhulgas äriüksuste kavandatud eesmäärke, ning tema arvamust tuleks küsida enne, kui juhtorgan võtab vastu riskistrateegiaid puudutava otsuse. Eesmärgid peaksid olema usaldusväärsed ja kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu riskistrateegiaga.
171. Riskijuhtimise funktsiooni täitja osalemine otsustusprotsessides peaks tagama asjakohase riskiteguritega arvestamise. Sellegipoolest peaksid vastuvõetud otsuste eest vastutama äriüksused ja siseüksused ning lõppkokkuvõttes juhtorgan.

20.2 Riskijuhtimise funktsiooni täitja roll olulistes muudatustes

172. Kooskõlas jaoga 18 tuleks enne olulisi muudatusi puudutavate otsuste vastuvõtmist või erandlike tehingute tegemist hinnata riskijuhtimise funktsiooni täitja osalusel vastavate muudatuste või erandlike tehingute mõju krediidasutuse või investeerimisühingu või konsolideerimisgrupi üldriskile ning vastavad tulemused tuleks enne otsuse vastuvõtmist juhtorganile ette kanda.
173. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks hindama, kuidas võivad tuvastatud riskid mõjutada krediidasutuse või investeerimisühingu või konsolideerimisgrupi suutlikkust hallata oma riskiprofiili, likviidsust ja tugevat kapitalibaasi tavalistes ja erakorralistes tingimustes.

20.3 Riskijuhtimise funktsiooni täitja roll riskide tuvastamisel, mõõtmisel, hindamisel, juhtimisel, maandamisel, jälgimisel ja aruandluses

174. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks tagama kõigi riskide tuvastamise, hindamise, mõõtmise, jälgimise ja juhtimise ning neist krediidasutuse või investeerimisühingu asjakohaseid üksusi nõuetekohase teavitama.
175. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks tagama, et riskide tuvastamine ja hindamine ei tugineks üksnes kvantitatiivsetele andmetele või mudeliväljunditele, ning võtma arvesse ka kvalitatiivseid meetodeid. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks teavitama juhtorganit riskimudelites ja analüüsis kasutatud eeldustest ja võimalikest puudustest.

176. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks tagama, et tehingud seotud osapooltega vaadatakse läbi, et tehakse kindlaks neist krediidasutusele või investeerimisühingule tulenevad tegelikud või võimalikud riskid ja neid riske hinnatakse adekvaatselt.
177. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks tagama, et äriüksused seiravad tõhusalt kõiki tuvastatud riske.
178. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks korrapäraselt jälgima krediidasutuse või investeerimisühingu tegelikku riskiprofiili ning kontrollima seda krediidasutuse või investeerimisühingu strateegiliste eesmärkide ja riskiisu seisukohalt, et juhtimisfunktsiooni täitev juhtorgan saaks teha otsuseid ning järelevalve funktsiooni täitev juhtorgan saaks neid kontrollida.
179. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks analüüsima suundumusi ning tuvastama muutuvatest oludest ja tingimustest tulenevaid uusi või suurenevaid riske. Lisaks peaks ta korrapäraselt üle vaatama tegelikud riskitulemused, võrreldes neid varasemate hinnangutega (st järeltestimine), et hinnata ning täiustada riskijuhtimise protsessi täpsust ja tõhusust.
180. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks hindama võimalikke riskimaandamise viise. Juhtorganile edastatav aruandlus peaks sisaldama kavandatavaid asjakohaseid riskimaandusmeetmeid.

20.4 Riskijuhtimise funktsiooni täitja roll heakskiitmata riskipositsioonides

181. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks sõltumatult hindama riskiisu või riskilimiitide rikkumisi (sealhulgas selgitama välja põhjuse ning võrdlema riskipositsiooni lõpetamise, vähendamise või maandamise õiguslikke ja majanduslikke tagajärgi selle säilitamise võimaliku kuluga). Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks teavitama asjassepuutuvaid äriüksuseid ja juhtorganit ning andma soovitusi võimalike parandusmeetmete kohta. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks andma aru järelevalve funktsiooni täitvale juhtorganile, kui rikkumine on oluline, ilma et see piiraks riskijuhtimise funktsiooni täitja kohustust anda aru teistele asutusesisestele funktsioonidele ja komiteedele.
182. Riskijuhtimise funktsiooni täitja peaks tagama, et tema soovitusel tehakse asjakohasel tasandil otsus, mida vastavad äriüksused järgivad, ning millest teavitatakse nõuetekohaselt juhtorganit ja riskikomiteed, kui see on asutatud.

20.5 Riskijuhtimise funktsiooni juht

183. Riskijuhtimise funktsiooni juht peaks vastutama põhjaliku ja arusaadava riskiteabe esitamise ning juhtorgani nõustamise eest, võimaldades juhtorganil mõista krediidasutuse või investeerimisühingu üldist riskiprofiili. Sama kehtib emaettevõtja riskijuhtimise funktsiooni juhi kohta konsolideeritud olukorraga seondult.
184. Riskijuhtimise funktsiooni juhil peaks olema piisavalt asjatundlikkust, iseseisvust ja volitusi, et vaidlustada otsuseid, mis mõjutavad krediidasutuse või investeerimisühingu riskipositsiooni. Kui riskijuhtimise funktsiooni juht ei ole juhtorgani liige, peaksid olulised krediidasutused ja investeerimisühingud

määrama ametisse riskijuhtimise funktsiooni sõltumatu juhi, kellel ei ole juhtorgani ees teiste funktsioonidega seotud vastutust ega otsest aruandluskohustust. Kui I jaotises käsitletud proportsionaalsuse põhimõtet arvesse võttes ei ole proportsionaalne ametisse määrata üksnes riskijuhtimise funktsiooni juhi rolli täitvat isikut, võib selle funktsiooni kombineerida vastavuskontrolli funktsiooni juhi ametikohaga või määrata ülesannete täitjaks mõne teise kõrgema astme töötaja, kui kombineeritavate funktsioonide vahel puudub huvide konflikt. Igal juhul peaks vastaval isikul olema piisavalt võimu, kaalu ja sõltumatust (näiteks juriidilise üksuse juht).

185. Riskijuhtimise funktsiooni juht peaks olema suuteline vaidlustama krediidasutuse või investeerimisühingu juhtkonna ja juhtorgani võetud otsuseid ning vastuväidete alused tuleks ametlikult dokumenteerida. Kui krediidasutus või investeerimisühing soovib anda riskijuhtimise funktsiooni juhile juhtorganist madalama tasandi otsustele (näiteks krediidi- või investeerimisotsus või limiidi kehtestamine) veto panemise õiguse, tuleks määrata vastava vetoõiguse ulatus, eskalatsiooni- või apellatsioonimenetlus ning see, kuidas kaasatakse juhtorgan.
186. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid kehtestama tugevdatud menetlused selliste otsuste heakskiitmiseks, mille suhtes riskijuhtimise funktsiooni juht on avaldanud negatiivset arvamust. Järelevalve funktsiooni täitev juhtorgan peaks saama riskijuhtimise funktsiooni juhiga vahetult suhelda olulistes riskidega seotud küsimustes, sealhulgas juhul, kui suundumused ei ole kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu riskiisu ja -strateegiaga.

21 Vastavuskontrolli funktsioon

187. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid nõuetele vastavusega seotud riskide juhtimiseks looma alalise ja tõhusa vastavuskontrolli funktsiooni ning nimetama ametisse kogu asutuses selle funktsiooni eest vastutava isiku (vastavuskontrolli töötaja või juhi).
188. Kui I jaotises käsitletud proportsionaalsuse põhimõtet arvesse võttes ei ole proportsionaalne ametisse määrata üksnes vastavuskontrolli funktsiooni juhi rolli täitvat isikut, võib selle funktsiooni kombineerida riskijuhtimise funktsiooni juhi ametikohaga või määrata ülesannete täitjaks mõne teise kõrgema astme töötaja (näiteks juriidilise üksuse juhi), kui kombineeritavate funktsioonide vahel puudub huvide konflikt.
189. Vastavuskontrolli funktsiooni täitja (sealhulgas vastavuskontrolli funktsiooni juht) peaks olema sõltumatu äriinidest ja siseüksustest, mida ta kontrollib, ning tal peaks olema piisavalt võimu, kaalu ja vahendeid. I jaotises sätestatud proportsionaalsuse kriteeriumeid arvesse võttes võib seda funktsiooni abistada riskijuhtimise funktsioon või võib selle kombineerida riskijuhtimise funktsiooni või muude asjaomaste funktsioonidega (näiteks juriidilise üksuse või personaliosakonnaga).
190. Vastavuskontrolli funktsiooni töötajatel peaksid olema piisavad teadmised, oskused ja asjatundlikkus vastavuskontrolli ja asjaomaste menetluste alal ning töötajatele tuleks võimaldada regulaarseid koolitusi.
191. Järelevalve funktsiooni täitev juhtorgan peaks teostama nõuetekohaselt dokumenteeritud vastavuskontrolli põhimõtete rakendamise järelevalvet ning need põhimõtted tuleks teha teatavaks

kõigile töötajatele. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid kehtestama protsessi, et hinnata korrapäraselt muudatusi oma tegevust reguleerivates õigusaktides ja eeskirjades.

192. Vastavuskontrolli funktsioon peaks nõustama juhtorganit seoses meetmetega, mis tuleks võtta kehtivatele õigusaktidele, eeskirjadele, määrustele ja standarditele vastavuse tagamiseks, ning hindama õigusliku või regulatiivkeskkonna mis tahes muudatuste võimalikku mõju krediidasutuse või investeerimisühingu tegevusele ja vastavuskontrolli raamistikule.
193. Vastavuskontrolli funktsioon peaks tagama, et vastavusseireks kasutatakse struktureeritud ja täpselt määratletud vastavusseireprogrammi, ning hoolitsema vastavuskontrolli põhimõtete järgimise eest. Vastavuskontrolli funktsioon peaks juhtorganile aru andma ja riskijuhtimise funktsiooni täitjaga asjakohaselt suhtlema seoses krediidasutuse või investeerimisühingu nõuetele vastavusega seotud riski ja selle juhtimisega. Vastavuskontrolli funktsiooni ja riskijuhtimise funktsiooni täitjad peaksid oma ülesannete täitmiseks tegema koostööd ning vahetama asjakohast teavet. Juhtorgan ja riskijuhtimise funktsiooni täitja peaksid vastavuskontrolli funktsiooni täitja järeldusi otsuste tegemisel arvesse võtma.
194. Kooskõlas käesolevate suuniste jaoga 18 peaks vastavuskontrolli funktsiooni täitja tihedas koostöös riskijuhtimise funktsiooni täitja ja juriidilise üksusega kontrollima ka seda, et uued tooted ja uued menetlused oleksid vastavuses kehtiva õigusraamistikuga ning õigusaktide, eeskirjade ja järelevalvenõuete teadaolevate eelseisvate muudatustega, kui see on asjakohane.
195. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid võtma asutusesiseste ja -väliste pettuste ning distsiplinaarrikkumiste (näiteks sisemenetluste rikkumiste ja limiitide eiramise) vastu asjakohaseid meetmeid.
196. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid tagama, et nende tütarettevõtjad ja filiaalid võtaksid vajalikud meetmed, et tagada oma tegevuse vastavus kohalikele õigusaktidele ja eeskirjadele. Kui kohalikud õigusaktid ja eeskirjad takistavad konsolideerimisgrupi rakendatud rangemate menetluste ja vastavuskontrolli süsteemide kohaldamist, eeskätt kui need tõkestavad vajaliku teabe avalikustamist ja vahetamist konsolideerimisgrupi üksuste vahel, peaksid tütarettevõtjad ning filiaalid sellest teatama konsolideeriva krediidasutuse või investeerimisühingu vastavuskontrolli ametnikule või vastavuskontrolli funktsiooni juhile.

22 Siseauditi funktsioon

197. Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid looma sõltumatu ja tõhusa siseauditi funktsiooni, võttes arvesse I jaotises sätestatud proportsionaalsuse kriteeriumeid, ning nimetama ametisse kogu krediidasutuses või investeerimisühingus selle funktsiooni eest vastutava isiku. Siseauditi funktsiooni täitja peaks olema sõltumatu ning tal peaks olema piisavalt võimu, kaalu ja vahendeid. Eeskätt peaks krediidasutus või investeerimisühing tagama, et siseauditi funktsiooni täitvate töötajate kvalifikatsioon ja funktsiooni ressursid (eeskätt auditeerimisvahendid ja riskianalüüsimetodid) oleksid proportsionaalsed krediidasutuse või investeerimisühingu suuruse ja tegevuskohtadega ning selle ärimudeli, tegevuse, riskikultuuri ja riskiisuga seotud riskide olemuse, mastaabi ja keerukusega.

198. Siseauditi funktsiooni täitja peaks olema sõltumatu auditeeritavatest tegevustest. Seetõttu ei tohiks siseauditi funktsiooni kombineerida ühegi teise funktsiooniga.
199. Siseauditi funktsiooni täitja peaks riskipõhist lähenemisviisi rakendades erapooletult hindama krediidasutuse või investeerimisühingu kõigi tegevuste ja üksuste (sealhulgas edasiantavate tegevuste) vastavust nii krediidasutuse või investeerimisühingu põhimõtetele ja menetlustele kui ka välistele nõuetele ning seda objektiivselt kinnitama. Siseauditifunktsioon peaks hõlmama konsolideerimisgrupi kõiki üksusi.
200. Siseauditi funktsiooni täitja ei tohiks olla seotud konkreetsete sisekontrolli põhimõtete, mehhanismide ja menetluste ega riskilimiitide kujundamise, valimise, kehtestamise ning rakendamisega. Seejuures peaks juhtimisfunktsiooni täitev juhtorgan siiski saama pöörduda siseauditi funktsiooni täitja poole riski, sisekontrolli ja nõuetele vastavusega seotud küsimustes.
201. Siseauditi funktsiooni täitja peaks hindama, kas jaos 15 täpsustatud krediidasutuse või investeerimisühingu sisekontrolli raamistik on tõhus ja toimiv. Eeskätt peaks siseauditi funktsiooni täitja hindama alljärgnevat:
- a. krediidasutuse või investeerimisühingu juhtimisraamistiku sobivus;
 - b. kas olemasolevad põhimõtted ja menetlused on jätkuvalt adekvaatsed ning vastavuses nii seadustest tulenevate ja regulatiivsete nõuetega kui ka krediidasutuse või investeerimisühingu riskiisu ja strateegiaga;
 - c. kas menetlused on kooskõlas kohaldatavate õigusaktide ja eeskirjadega ning juhtorgani otsustega;
 - d. kas menetlusi rakendatakse õigesti ja efektiivselt (näiteks tehingute nõuetele vastavus, riskitaseme tõhus haldamine jne);
 - e. kas kaitsefunktsiooni täitvate äriüksuste ning vastavuskontrolli funktsiooni ja riskijuhtimise funktsiooni täitjate tehtud kontrollid ja aruandlus on adekvaatsed, kvaliteetsed ja mõjusad.
202. Siseauditi funktsiooni täitja peaks eelkõige kontrollima krediidasutuse või investeerimisühingu meetodite ja tehnikate usaldusväärsust tagavate protsesside ning sisemudelites kasutatavate eelduste ja andmeallikate (näiteks riskimodelleerimise ja raamatupidamise andmete) terviklikkust. Lisaks tuleks hinnata kvalitatiivsete riskituvastuse ja -hindamise vahendite ning võetud riskimaandusmeetmete kvaliteeti ja kasutamist.
203. Siseauditi funktsiooni täitjal peaks olema asutuseülene vaba juurdepääs kõigile aruannetele, dokumentidele, teabele ning krediidasutuse või investeerimisühingu hoonetele. See peaks hõlmama ligipääsu juhtkonna infosüsteemidele ning kõigi komiteede ja otsuseid tegevate organite protokollidele.

204. Siseauditi funktsiooni täitja peaks järgima riiklikke ja rahvusvahelisi kutsestandardeid. Siin viidatud kutsestandardite näidete hulka kuuluvad Siseaudiitorite Instituudi kehtestatud standardid.
205. Siseaudit tuleks teha kooskõlas auditi kava ja üksikasjaliku auditi programmiga, järgides riskipõhist lähenemisviisi.
206. Siseauditi kava tuleks koostada vähemalt üks kord aastas iga-aastase siseauditi kontrolleesmärkide alusel. Siseauditi kava peaks kinnitama juhtorgan.
207. Kõigile auditi soovitudele tuleks kohaldada juhtkonna asjakohastel tasanditel ametlikku järelkontrolli, et tagada soovitude tõhus ja õigeaegne järgimine ning vastav aruandlus.

VI jaotis. Talitluspidevuse juhtimine

208. Krediidiasutused ja investeerimisühingud peaksid kehtestama nõuetekohase talitluspidevuse juhtimise kava, et tagada pidev tegevussuutlikkus ja piirata kahjusid tõsise tegevuskatkestuse korral.
209. Krediidiasutused ja investeerimisühingud võivad luua ka spetsiifilise sõltumatu talitluspidevuse funktsiooni, näiteks riskijuhtimise funktsiooni osana²⁶.
210. Krediidiasutuse või investeerimisühingu äritegevus põhineb mitmel olulisel ressursil (näiteks IT-süsteemid, sealhulgas pilveteenused, sidesüsteemid ja hooned). Talitluspidevuse juhtimise eesmärk on vähendada tegevuslikke, rahalisi, õiguslikke, mainega seotud ja muid olulisi tagajärgi, mis tulenevad nende ressursside hävimisest või kestvatest häiretest ning sellest tingitud häiretest asutuse tavategevuses. Kasutada võib teisigi riskijuhtimismeetmeid, et vähendada selliste vahejuhtumite tõenäosust või kanda nende finantsmõju üle kolmandatele isikutele (näiteks kindlustuse kaudu).
211. Usaldusväärse talitluspidevuse juhtimise kava kehtestamiseks peaks krediidiasutus või investeerimisühing hoolikalt analüüsima tõsiste tegevushäirete riski ning hindama (kvantitatiivselt ja kvalitatiivselt) nende võimalikku mõju, kasutades asutusesiseseid ja/või väliseid andmeid ning stsenaariumianalüüsi. Vastav analüüs peaks hõlmama kõiki äriplane ja siseüksusi (sealhulgas riskijuhtimise funktsiooni) ning võtma arvesse nende vastastikust sõltuvust. Analüüsi tulemused aitavad kindlaks määrata krediidiasutuse või investeerimisühingu taastumisprioriteedid ja -eesmärgid.
212. Eelkirjeldatud analüüsi alusel peaks krediidiasutus või investeerimisühing kehtestama järgmised meetmed:
- a. eriolukorra- ja talitluspidevuse kavad, et tagada krediidiasutuse või investeerimisühingu asjakohane reageerimine hädaolukordades ning suutlikkus jätkata kõige olulisemat tegevust, kui esinevad häired tavalises äritegevuses;

²⁶ Vt ka määruse (EL) nr 575/2013 artikkel 312.

- b. oluliste ressursside taastekavad, et oleks võimalik naasta piisava aja jooksul tavapärase äritegevuse juurde. Võimalikest tegevushäiretest tulenev mis tahes jääkrisk peaks vastama asutuse riskiisule.

213. Nii eriolukorra- ja talitluspidevuse kavad kui ka taastekavad peaksid olema dokumenteeritud ning neid tuleks hoolikalt rakendada. Dokumentatsioon peaks olema kättesaadav äriinidele, tugiüksustele ning riskikontrolli funktsioonile ning see peaks olema talletatud süsteemides, mis asetsevad füüsiliselt eraldi ja on eriolukorras hõlpsasti kättesaadavad. Korraldada tuleks asjakohaseid koolitusi. Kavasid tuleks korrapäraselt testida ning ajakohastada. Testimise käigus tuvastatud kõik probleemid või tõrked tuleks dokumenteerida, neid tuleks analüüsida ning kavad tuleks vastavalt üle vaadata.

VII jaotis. Läbipaistvus

214. Strateegiatest, põhimõtetest ja menetlustest tuleks teavitada krediidasutuse või investeerimisühingu kõiki asjassepuutuvaid töötajaid. Krediidasutuse või investeerimisühingu töötajad peaksid oma ülesannete ja kohustuste seisukohast olulisi põhimõtteid ja menetlusi mõistma ja järgima.

215. Sellest tulenevalt peaks juhtorgan asjakohaseid töötajaid krediidasutuse või investeerimisühingu strateegiatest ja põhimõtetest teavitama ning hoidma töötajaid nendega kursis selgel ja järjepideval viisil ning vähemalt tasemel, mis on vajalik konkreetsete ülesannete täitmiseks. Seda võib teha kirjalike suuniste, käsiraamatute või muude vahendite abil.

216. Kui pädevad asutused on direktiivi 2013/36/EL artikli 106 lõike 2 alusel volitatud nõudma, et emaettevõtja avaldaks igal aastal oma juriidilise struktuuri ning krediidasutuste ja investeerimisühingute konsolideerimisgrupi üldjuhtimise ja organisatsioonilise ülesehituse kirjelduse, peaks vastav teave hõlmama kõiki direktiivis 2013/34/EL²⁷ määratletud konsolideerimisgrupi ülesehitusse kuuluvaid üksusi riikide lõikes.

217. Avaldatav teave peaks hõlmama vähemalt järgmist:

- a. ülevaade krediidasutuste ja investeerimisühingute sisemisest töökorraldusest ja konsolideerimisgrupi struktuurist, nagu on määratletud direktiivis 2013/34/EL ja seda muutvates õigusaktides (sealhulgas peamised aruandlusahelad ja kohustused);
- b. pärast eelmist teabe avaldamist aset leidnud mis tahes olulised muudatused ja olulise muudatuse tegemise kuupäev;
- c. uus juriidiline, juhtimis- või organisatsiooniline struktuur;

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

- d. teave juhtorgani struktuuri, töökorralduse ja liikmete (sealhulgas liikmete arvu ja sõltumatuteks kvalifitseeruvate liikmete arvu) kohta ning ülevaade juhtorgani kõigi liikmete soost ja volituste kehtivusajast;
- e. juhtorgani peamised kohustused;
- f. järelevalve funktsiooni täitva juhtorgani komiteede loend ja nende koosseis;
- g. krediidasutustele ja investeerimisühingutele ning juhtorganile kohaldatava huvide konflikti poliitika ülevaade;
- h. sisekontrolli raamistiku ülevaade;
- i. talitluspidevuse juhtimise raamistiku ülevaade.

I lisa. Sisejuhtimise põhimõtete väljatöötamisel arvestatavad aspektid

Kooskõlas III jaotisega peaksid krediidasutused ja investeerimisühingud sisejuhtimise põhimõtete ja korra dokumenteerimisel võtma arvesse järgmisi aspekte:

1. Aktsionäride struktuur
2. Konsolideerimisgrupi struktuur (juriidiline ja funktsionaalne struktuur), kui asjakohane
3. Juhtorgani koosseis ja toimimine
 - a) Valikukriteeriumid
 - b) Arv, volituste kehtivusaeg, rotatsioon, vanus
 - c) Juhtorgani sõltumatud liikmed
 - d) Juhtimisfunktsiooni täitva juhtorgani liikmed
 - e) Järelevalve funktsiooni täitva juhtorgani liikmed
 - f) Ülesannete sisemine jaotus, kui asjakohane
4. Juhtimisstruktuur ja organisatsiooniskeem (koos konsolideerimisgrupile avalduva mõjuga, kui asjakohane)
 - a) Komiteed
 - i. Koosseis
 - ii. Toimimine
 - b) Täitevkomitee, kui on loodud
 - i. Koosseis

ii. Toimimine

5. Võtmeisikud

- a) Riskijuhtimise funktsiooni juht
- b) Vastavuskontrolli funktsiooni juht
- c) Siseauditi funktsiooni juht
- d) Finantsjuht
- e) Muud võtmeisikud

6. Sisekontrolli raamistik

- a) Kõigi funktsioonide (sealhulgas korralduse, ressursside, kaalu ja võimu) kirjeldus
- b) Riskijuhtimise raamistiku (sealhulgas riskistrateegia) kirjeldus

7. Organisatsiooniline struktuur (koos konsolideerimisgrupile avalduva mõjuga, kui asjakohane)

- a) Tegevusstruktuur, äriiliinid ning pädevuste ja kohustuste jaotus
- b) Tegevuse edasiandmine
- c) Pakutavad tooted ja teenused
- d) Äritegevuse geograafiline ulatus
- e) Teenuste tasuta osutamine
- f) Filiaalid
- g) Tütarettevõtjad, ühissettevõtted jne
- h) *Offshore*-rahanduskeskuste kasutamine

8. Tegevus- ja käitumisjuhend (koos konsolideerimisgrupile avalduva mõjuga, kui asjakohane)

- a) Strateegilised eesmärgid ja ettevõtte väärtused
- b) Asutusesisesed koodeksid ja eeskirjad, ennetuspoliitika
- c) Huvide konflikte käsitlev poliitika
- d) Rikkumistest teatamine

9. Sisejuhtimise põhimõtete staatus koos kuupäevaga

- a) Väljatöötamine
- b) Viimane parandus
- c) Viimane hindamine
- d) Juhtorganipoolne kinnitamine